

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (nr.404 din 16.11.2023), II lectură

Comisia economie, buget și finanțe în contextul avizelor prezentate de Comisiile parlamentare, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, amendamentele deputaților Radu Marian și Vadim Fotescu, propunerile și obiecțiile societății civile și a mediului de afaceri, a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege urmărește instituirea unui cadru normativ care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului.

Scopul final al proiectului de lege este reducerea numerarului și orientarea spre efectuarea plăților prin intermediul instrumentelor de plată. Necesitatea elaborării proiectului dat derivă inclusiv din Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare).

Obiecțiile, propunerile și amendamentele înaintate la proiectul de lege, precum și rezultatele examinării acestora sunt expuse în Sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, parte componentă a raportului.

Proiectul de lege redactat se anexează la prezentul raport.

În urma dezbaterii proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majorității membrilor săi, propune adoptarea proiectului de lege în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Radu MARIAN
Președintele Comisiei

L E G E

privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Obiectul de reglementare și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind efectuarea decontărilor aferente operațiunilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova, modul și limitele de efectuare a decontărilor, controlul respectării prezentei legi, precum și sancțiunile aplicabile.

(2) Scopul prezentei legi este stimularea plăților efectuate prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar în vederea creșterii nivelului de transparență și de securitate al acestora.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică:

- a) persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate sau forma juridică de organizare, cu excepția autorităților și instituțiilor publice;
- b) reprezentanțelor permanente și sucursalelor persoanelor juridice nerezidente;
- c) organizațiilor necomerciale;
- d) persoanelor fizice care desfășoară o activitate de întreprinzător;
- e) persoanelor fizice care desfășoară o activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății;
- f) persoanelor fizice care nu desfășoară o activitate de întreprinzător și care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport de la alte persoane fizice care nu desfășoară o activitate de întreprinzător.

(2) Prezenta lege nu se aplică decontărilor în numerar efectuate conform prevederilor Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.

(3) La efectuarea operațiunilor de plată prevăzute de prezenta lege urmează să fie respectate prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:

activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății – astfel cum sunt definite la art. 5 pct. 36²) și 36³) din Codul fiscal nr. 1163/1997;

entitate – astfel cum este definită la art. 2 și 3 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;

operațiune de plată – astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

numerar – astfel cum este prevăzut la art. 1 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani;

transfer – operațiune de plată efectuată prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

salariu mediu lunar pe economie prognozat – quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.

Articolul 4. Modul de efectuare a decontărilor

(1) Operațiunile de încasări și plăți efectuate de persoanele stabilite la art. 2 alin. (1) se efectuează prin transfer, cu excepțiile prevăzute la art. 5 și 6.

(2) Operațiunile de încasări și plăți în numerar prin intermediul prestatorilor de servicii de plată prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. a)–d) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică se efectuează în modul stabilit de legislație.

Articolul 5. Limite de efectuare a decontărilor în numerar

(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) au dreptul:

a) să efectueze, în raport cu alte persoane juridice sau persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau profesională în sectorul justiției sau în

domeniul sănătății, plăți în numerar în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei lunar. Limitarea sumei respective nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la prestatorii de servicii de plată;

b) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei lunar, cu excepțiile specificate la lit. c)–h);

c) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual, legate de predarea deșeurilor și reziduurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale ce conțin metale sau aliaje ale acestora;

d) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual, legate de predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și a deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic sau de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate;

e) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în sumă ce nu depășește cumulativ 200000 de lei anual, legate de vânzarea producției de fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției zootehnice în formă naturală, în masă vie și sacrificială;

f) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care desfășoară o activitate în domeniul achizițiilor de produse de fitotehnie și/sau horticultură, și/sau de obiecte ale regnului vegetal în sumă ce nu depășește cumulativ 600000 de lei anual;

g) să efectueze plăți în numerar sub formă de dividende, conform prevederilor legislației fiscale, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual per asociat/acționar;

h) să efectueze plăți în numerar în temeiul contractelor de împrumut, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual;

i) să încaseze plăți în numerar de la o persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru o plată, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (2) din prezentul articol.

(2) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. e) au dreptul să încaseze plăți în numerar pentru serviciile prestate, din partea beneficiarului acestor servicii sau a reprezentantului acestuia, în sumă ce nu depășește cumulativ 100000 de lei anual.

(3) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) au dreptul să efectueze achitarea în numerar:

a) a bunului imobil procurat doar dacă prețul acestuia, indicat în contractul de vânzare-cumpărare, nu depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, inclusiv în situația în care achitarea se face în rate;

b) a mijlocului de transport procurat doar dacă prețul acestuia, indicat în contractul de vânzare-cumpărare, nu depășește echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, inclusiv în situația în care achitarea se face în rate.

(4) În cazul în care prețul bunului imobil/al mijlocului de transport indicat în contractul de vânzare-cumpărare depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul bunului imobil și, respectiv, echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul mijlocului de transport, plata urmează să fie efectuată prin transfer bancar, cu excepția sumei de până la 200000 lei, care poate fi achitată în numerar.

(5) Depunerile de numerar la prestatorii de servicii de plată de către persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f), cu o valoare ce nu depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în scopul procurării bunurilor imobile, respectiv, echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în scopul procurării mijloacelor de transport, se fac în baza unei declarații pe proprie răspundere.

(6) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu Banca Națională a Moldovei vor stabili modul de completare și evaluare a declarației pe propria răspundere depuse de persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f).

(7) Declarațiile pe propria răspundere ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) sunt transmise de prestatorii serviciilor de plată la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor până în data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate depunerile de numerar de către persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f).

Articolul 6. Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat

Prin derogare de la prevederile art. 4 și ale art. 5 alin. (1), persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) au dreptul să încaseze și să efectueze achitări în numerar nelimitat în următoarele cazuri:

a) remunerarea muncii și plata altor drepturi salariale generate în temeiul relațiilor de muncă;

b) acordarea de credite de către bănci, organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut și de către alte entități abilitate prin legi speciale să acorde credite și, respectiv, onorarea obligațiilor față de entitățile prenotate, care decurg din activitatea de creditare;

c) prestarea serviciilor de plată și de emitere a monedei electronice în condițiile Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

d) atragerea de depozite de către bănci și onorarea obligațiilor aferente față de deponenți;

- e) efectuarea decontărilor cu autoritățile și instituțiile publice;
- f) plata cauțiunilor, a garanțiilor, alte plăți efectuate către autoritățile și instituțiile publice în cadrul procedurilor administrative și al proceselor de judecată;
- g) achitarea obligațiilor fiscale, a plăților și a amenzilor față de bugetul public național.

Articolul 7. Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității

(1) Pentru cheltuielile operaționale și de gospodărire, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) eliberează numerar spre decontare în termenele stabilite de conducătorii acestora, care însă nu vor depăși 30 de zile, cu excepția cheltuielilor pentru deplasările peste hotarele Republicii Moldova.

(2) Persoana responsabilă eliberează numerarul numai persoanei indicate în documentul de plată. Dacă numerarul se eliberează printr-o procură întocmită în modul stabilit de lege, în textul documentului de plată, după numele, prenumele/denumirea și codul fiscal al persoanei căreia i se eliberează numerarul, se indică numele, prenumele și codul fiscal al persoanei care primește numerarul prin procură.

(3) Numerarul eliberat spre decontare în condițiile alin. (1) și neutilizat trebuie să fie restituit în casieria entității în termen de 5 zile lucrătoare după expirarea termenului pentru care a fost eliberat.

(4) Conducătorul entității care a eliberat numerar în condițiile alin. (1) asigură respectarea, de către angajații săi, a prevederilor alin. (2).

Articolul 8. Sancțiunile aplicabile

(1) În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) efectuează plăți în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar ce depășește limita stabilită.

(2) În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) încasează plăți în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite la art. 5 alin. (1) lit. i) și alin. (2), Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma încasată în numerar ce depășește limita stabilită.

(3) În cazul în care persoana nu restituie numerarul neutilizat în casieria entității care l-a eliberat, Serviciul Fiscal de Stat aplică entității care a eliberat numerarul o amendă în mărime de la 10% până la 18% din suma nerestituită.

(4) În cazul în care persoana restituie cu întârziere numerarul neutilizat în casieria entității care l-a eliberat, Serviciul Fiscal de Stat aplică entității care a eliberat numerarul o amendă în mărime de 0,1% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat.

(5) În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) efectuează achitări în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar ce depășește limita stabilită.

Articolul 9. Controlul și termenul de prescripție

(1) Controlul asupra respectării prevederilor prezentei legi se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale.

(2) Termenul de prescripție pentru verificarea corectitudinii respectării prevederilor prezentei legi este de cel mult 4 ani de la data efectuării încasării plății în numerar.

(3) Persoanele sancționate în temeiul prezentei legi beneficiază de o reducere de 50% din suma amenzii dacă, în termen de 3 zile lucrătoare din momentul aducerii la cunoștință a deciziei privind cazul de încălcare fiscală, achită 50% din suma amenzii stabilită conform deciziei Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 10. Comisioanele aplicate pentru efectuarea decontărilor prin transfer

Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată pentru retragerea de numerar la ghișeu, aferent operațiunilor prevăzute la art. 5 alin. (4), nu pot depăși 0,1% din suma transferată. Limitarea comisionului conform prezentului articol se face în cazul prezentării documentelor ce atestă că mijloacele bănești provin din operațiunile prevăzute la art. 5 alin. (4).

Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025.

(2) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri vizând aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu Banca Națională a Moldovei vor elabora și aproba actele necesare pentru aplicarea prezentei legi.

(4) Limitele valorice prevăzute la art. 5 alin. (3) se modifică după cum urmează:

a) începând cu 1 ianuarie 2026 – 75 de salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat și 25 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul mijlocului de transport procurat;

b) începând cu 1 ianuarie 2027 – 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul bunului imobil procurat.

(5) Prevederile prezentei legi nu se aplică contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și/sau a mijloacelor de transport deja încheiate la data intrării în vigoare a acesteia.

(6) Dispozițiile art. 5 alin. (5)–(7) se abrogă din data de 1 ianuarie 2028.

Articolul 12. Modificarea unor acte normative

La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se modifică după cum urmează:

I. Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6, subalineatele al optulea, al nouălea și al zecelea se abrogă.

2. La articolul 10, punctul 5 se abrogă.

II. La articolul 133 din Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu punctul 20²⁾ cu următorul cuprins:

„20²⁾ efectuează controlul asupra respectării legislației privind efectuarea decontărilor în numerar;”.

III. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art. 78–84, nr. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 293 se abrogă.

2. La articolul 402 alineatul (1) enunțul al doilea, textul „293,” se exclude.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

об осуществлении наличных денежных расчетов и о внесении изменений в некоторые нормативные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Статья 1. Предмет регулирования и цель закона

(1) Настоящий закон устанавливает основную нормативную базу для осуществления на территории Республики Молдова расчетов, связанных с платежными операциями, порядок и лимиты осуществления расчетов, контроль за соблюдением настоящего закона, а также применимые санкции.

(2) Целью настоящего закона является стимулирование осуществляемых с помощью безналичных платежных инструментов платежей с целью повышения их прозрачности и безопасности.

Статья 2. Область применения

(1) Настоящий закон применяется к:

- а) юридическим лицам независимо от вида собственности или организационно-правовой формы, за исключением органов публичной власти и публичных учреждений;
- б) постоянным представительствам и филиалам юридических лиц – нерезидентов;
- в) некоммерческим организациям;
- г) физическим лицам, которые осуществляют предпринимательскую деятельность;
- д) физическим лицам, которые осуществляют профессиональную деятельность в сфере правосудия или в области здравоохранения;
- е) физическим лицам, которые не осуществляют предпринимательскую деятельность и которые приобретают объекты недвижимого имущества или

транспортные средства у других физических лиц, не осуществляющих предпринимательскую деятельность.

(2) Настоящий закон не применяется к наличным расчетам, которые осуществляются в соответствии с положениями Закона о валютном регулировании № 62/2008.

(3) При осуществлении платежных операций, предусмотренных настоящим законом, должны соблюдаться положения Закона о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма № 308/2017.

Статья 3. Основные понятия

Для целей настоящего закона основные понятия используются в значении:

профессиональная деятельность в сфере правосудия или в области здравоохранения – как определено пунктами 36²) и 36³) статьи 5 Налогового кодекса № 1163/1997;

субъект – как определено статьями 2 и 3 Закона о бухгалтерском учете и финансовой отчетности № 287/2017;

платежная операция – как определено статьей 3 Закона о платежных услугах и электронных деньгах № 114/2012;

наличность – как предусмотрено статьей 1 Закона о деньгах № 1232/1992;

перевод – платежные операции, осуществляемые с помощью платежных инструментов, предусмотренных Законом о платежных услугах и электронных деньгах № 114/2012;

прогнозируемая среднемесячная заработная плата по экономике – размер прогнозируемой среднемесячной заработной платы по экономике согласно последнему принятому в этих целях постановлению Правительства.

Статья 4. Порядок осуществления расчетов

(1) Расчетно-кассовые операции, осуществляемые лицами, установленными в части (1) статьи 2, осуществляются путем перевода, за исключениями, предусмотренными статьями 5 и 6.

(2) Расчетно-кассовые операции с наличностью через поставщиков платежных услуг, предусмотренных пунктами а)–d) части (1) статьи 5 Закона о платежных услугах и электронных деньгах № 114/2012, осуществляются в предусмотренном законодательством порядке.

Статья 5. Лимиты на осуществление расчетов наличностью

(1) Лица, указанные в пунктах а)–е) части (1) статьи 2, имеют право:

а) осуществлять в отношении других юридических или физических лиц, которые осуществляют предпринимательскую и/или профессиональную деятельность в сфере правосудия или в области здравоохранения, платежи наличными деньгами в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в месяц. Ограничение соответствующей суммы не применяется при внесении наличных денег на счета, открытые у поставщиков платежных услуг;

б) осуществлять платежи наличными деньгами в пользу физического лица, которое не осуществляет предпринимательскую деятельность, в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в месяц, за исключениями, предусмотренными пунктами с)–h);

с) осуществлять платежи наличными деньгами в пользу физического лица, которое не осуществляет предпринимательскую деятельность, в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в год, связанные с передачей отходов и остатков черных и цветных металлов, промышленных остатков, содержащих металлы или их сплавы;

d) осуществлять платежи наличными деньгами в пользу физического лица, которое не осуществляет предпринимательскую деятельность, в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в год, связанные с передачей возвратной тары, остатков и отходов бумаги, картона, каучука, пластика или стекла (стеклобоя), а также отработанных электрических аккумуляторов;

е) осуществлять платежи наличными деньгами в пользу физического лица, которое не осуществляет предпринимательскую деятельность, в сумме, не превышающей в совокупности 200 000 леев в год, связанные с реализацией продукции растениеводства и садоводства в натуральном виде и продукции животноводства в натуральном виде, живом и убойном весе;

f) осуществлять платежи наличными деньгами в пользу физического лица, которое осуществляет деятельность в области закупки продукции растениеводства, и/или садоводства, и/или объектов растительного мира, в сумме, не превышающей в совокупности 600 000 леев в год;

g) осуществлять платежи наличными деньгами в виде дивидендов в соответствии с положениями налогового законодательства в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в год на одного участника/акционера;

h) осуществлять платежи наличными деньгами на основании договоров займа в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в год;

i) получать платежи наличными деньгами от физического лица, которое не осуществляет предпринимательскую деятельность, в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев за платеж, за исключением ситуаций, предусмотренных частью (2) настоящей статьи.

(2) Лица, указанные в пункте е) части (1) статьи 2, имеют право получать платежи наличными деньгами за предоставляемые услуги от получателя услуг или от его представителя в сумме, не превышающей в совокупности 100 000 леев в год.

(3) Лица, указанные в пункте f) части (1) статьи 2, имеют право осуществлять оплату наличными деньгами за:

a) приобретаемое недвижимое имущество, если только его стоимость, указанная в договоре купли-продажи, не превышает эквивалент 100 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике, в том числе в случае, когда оплата производится в рассрочку;

b) приобретаемое транспортное средство, если только его стоимость, указанная в договоре купли-продажи, не превышает эквивалент 50 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике, в том числе в случае, когда оплата производится в рассрочку.

(4) Если цена, указанная в договоре купли-продажи недвижимого имущества/транспортного средства, превышает эквивалент 100 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике в случае недвижимого имущества и соответственно эквивалент 50 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике в случае транспортного средства, оплата производится путем банковского перевода, за исключением суммы до 200 000 леев, которая может быть оплачена наличными деньгами.

(5) Внесение лицами, указанными в пункте f) части (1) статьи 2, наличных денег у поставщиков платежных услуг в размере, не превышающем эквивалент 100 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике – в целях приобретения недвижимого имущества и соответственно эквивалент 50 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике – в целях приобретения транспортных средств, осуществляется на основании письменной декларации под свою ответственность.

(6) Служба по предупреждению и борьбе с отмыванием денег совместно с Национальным банком Молдовы устанавливают порядок заполнения и оценки декларации под свою ответственность, подаваемой указанными в пункте f) части (1) статьи 2 лицами.

(7) Декларации под свою ответственность лиц, указанных в пункте f) части (1) статьи 2, передаются поставщиками платежных услуг в Службу по предупреждению и борьбе с отмыванием денег до десятого числа месяца, следующего за месяцем, в котором лицами, указанными в пункте f) части (1) статьи 2, были осуществлены вклады наличными деньгами.

Статья 6. Осуществление расчетов наличными деньгами в неограниченном размере

В отступление от положений статьи 4 и части (1) статьи 5 лица, указанные в пунктах а)–е) части (1) статьи 2, имеют право производить выплаты наличными деньгами в неограниченном размере в следующих случаях:

- а) оплата труда и выплата других вознаграждений, возникающие в рамках трудовых отношений;
- б) представление кредитов банками, небанковскими кредитными организациями, ссудо-сберегательными ассоциациями и другими субъектами, уполномоченными специальными законами на предоставление кредитов, и соответственно выполнение обязательств перед вышеуказанными субъектами, возникающих в результате деятельности по предоставлению кредитов;
- с) предоставление платежных услуг и выпуск электронных денег в соответствии с Законом о платежных услугах и электронных деньгах № 114/2012;
- д) привлечение банками депозитов и выполнение ими своих обязательств перед вкладчиками;
- е) осуществление расчетов с органами публичной власти и публичными учреждениями;
- ф) оплата поручительств, гарантий, другие платежи в пользу органов публичной власти и публичных учреждений в рамках административных процедур и судебных процессов;
- g) внесение в национальный публичный бюджет платежей по налоговым обязательствам, выплат и штрафов.

Статья 7. Условия выдачи наличных денег из кассы субъекта

(1) На операционные и хозяйственные расходы лица, указанные в пунктах а)–е) части (1) статьи 2, выдают наличные деньги для расчетов в установленные их руководителями сроки, которые не должны превышать 30 дней, за исключением расходов на поездки за границу Республики Молдова.

(2) Ответственное лицо выдает наличные деньги только лицу, указанному в платежном документе. Если наличные деньги выдаются по доверенности, составленной в установленном законом порядке, в тексте платежного документа после фамилии, имени/наименования и фискального кода лица, которому

выдаются наличные деньги, указываются фамилия, имя и фискальный код лица, получающего наличные деньги по доверенности.

(3) Наличные деньги, выданные для расчетов в соответствии с частью (1) и не использованные, должны быть возвращены в кассу субъекта в течение пяти рабочих дней после истечения срока, на который они были выданы.

(4) Руководитель субъекта, выдавшего денежные средства в соответствии с частью (1), обеспечивает соблюдение его сотрудниками положений части (2).

Статья 8. Применяемые санкции

(1) Если лица, указанные в пунктах а)–е) части (1) статьи 2, осуществляют платежи наличными деньгами в сумме, превышающей установленные положения настоящего закона лимиты, Государственная налоговая служба налагает на них штраф в размере от трех до десяти процентов уплаченной наличными деньгами суммы, превышающей установленный лимит.

(2) Если указанные в пунктах а)–е) части (1) статьи 2 лица получают платежи наличными деньгами в сумме, превышающей установленные пунктом i) части (1) и частью (2) статьи 5 лимиты, Государственная налоговая служба налагает на них штраф в размере от 3 до 10 процентов от превышающей установленный лимит суммы, полученной наличными деньгами.

(3) Если лицо не возвращает неиспользованные наличные деньги в кассу выдавшего их субъекта, Государственная налоговая служба налагает на субъект, выдавший наличные деньги, штраф в размере от 10 до 18 процентов от невозвращенной суммы.

(4) Если лицо несвоевременно возвращает неиспользованные наличные деньги в кассу выдавшего их субъекта, Государственная налоговая служба налагает на субъект, выдавший наличные деньги, штраф в размере 0,1 процента от несвоевременно возвращенной суммы за каждый день просрочки, но не более 5 процентов от несвоевременно возвращенной суммы, по каждому отдельному случаю.

(5) Если указанные в пункте f) части (1) статьи 2 лица осуществляют платежи наличными деньгами в сумме, превышающей установленные настоящим законом лимиты, Государственная налоговая служба налагает на них штраф в размере от 3 до 10 процентов от превышающей установленный лимит суммы, уплаченной наличными деньгами.

Статья 9. Контроль и срок давности

(1) Контроль за соблюдением положений настоящего закона осуществляется Государственной налоговой службой в ходе осуществления налогового контроля.

(2) Срок давности для проверки правильности соблюдения положений настоящего закона составляет не более четырех лет со дня осуществления платежа наличными деньгами.

(3) Лица, к которым применены санкции в соответствии с настоящим законом, пользуются правом на 50-процентное уменьшение суммы наложенного штрафа, если в течение трех рабочих дней с момента доведения до сведения решения о применении санкции уплатит 50 процентов суммы штрафа, установленной в соответствии с решением Государственной налоговой службы.

Статья 10. Комиссионные, взимаемые за осуществление расчетов путем перевода

Комиссионные или другие платежи, взимаемые поставщиками платежных услуг за снятие наличных денег в кассе в связи с операциями, предусмотренными частью (4) статьи 5, не могут превышать 0,1 процента суммы перевода. Ограничение комиссионных в соответствии с настоящей статьей осуществляется в случае представления документов, подтверждающих, что денежные средства происходят от платежных операций, предусмотренных частью (4) статьи 5.

Статья 11. Заключительные и переходные положения

(1) Настоящий закон вступает в силу с 1 января 2025 года.

(2) До вступления в силу настоящего закона Правительству:

- а) представить Парламенту предложения по приведению действующего законодательства в соответствие с положениями настоящего закона;
- б) привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом.

(3) До вступления в силу настоящего закона Службе по предупреждению и борьбе с отмыванием денег совместно с Национальным банком Молдовы разработать и утвердить акты, необходимые для применения настоящего закона.

(4) Стоимостные лимиты, предусмотренные частью (3) статьи 5, подлежат изменению в следующем порядке:

- а) с 1 января 2026 года – 75 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике в случае приобретаемого недвижимого имущества и 25

прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике в случае приобретения транспортных средств;

б) с 1 января 2027 года – 50 прогнозируемых среднемесячных заработных плат по экономике в случае приобретаемого недвижимого имущества.

(5) Положения настоящего закона не применяются к договорам купли-продажи недвижимого имущества и/или транспортных средств, уже заключенным на дату его вступления в силу.

(6) Положения частей (5)–(7) статьи 5 признаются утратившими силу с 1 января 2028 года.

Статья 12. Внесение изменений в другие нормативные акты

Со дня вступления в силу настоящего закона в следующие нормативные акты вносятся следующие изменения:

I. В Закон о предпринимательстве и предприятиях № 845/1992 (Монитор Парламента Республики Молдова, 1994 г., № 2, ст. 33), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Абзацы восьмой, девятый и десятый статьи 6 признать утратившими силу.

2. Пункт 5 статьи 10 признать утратившим силу.

II. Часть (1) статьи 133 Налогового кодекса № 1163/1997 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, специальный выпуск от 8 февраля 2007 года), с последующими изменениями, дополнить пунктом 20²) следующего содержания:

«20²) осуществляет контроль за соблюдением законодательства о расчетах наличными деньгами;».

III. В Кодекс Республики Молдова о правонарушениях № 218/2008 (повторное опубликование Официальный монитор Республики Молдова, 2017 г., № 78–84, ст. 100), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Статью 293 признать утратившей силу.

2. Во втором предложении части (1) статьи 402 слова «статьей 293,» исключить.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

Sinteza
rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar
(nr.404 din 16.11.2023)

<i>Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat</i>	<i>Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții</i>	<i>Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției</i>	<i>Rezultatele examinării de către Comisie</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
		<p><u>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament:</p> <p>1) Atenționăm, că deși dosarul de însoțire conține setul de documente necesare prevăzute la art.40 din Legea nr.100/2017, urmează a se ține cont de existența de multiple obiecții și propuneri din partea subiecților interesați și de necesitatea actualizării opiniilor acestora, reieșind din redacția finală.</p> <p>2) În special, atenționăm asupra recomandării Centrului de Armonizare a Legislației, privind examinarea suplimentară a proiectului de lege prin prisma principiilor cadrului normativ al Uniunii Europene în domeniu, precum și al principiului fundamental al libertății circulației de capital.</p> <p>3) Este menționat faptul că Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege nu a fost susținută de 11 din 14 membri</p>	<p><u>Comentariu.</u></p> <p>La subiectul proiectului dat, pe platforma parlamentară au fost organizate consultări publice, au fost recepționate propuneri ale societății civile și ale mediului de afaceri, au fost organizate ședințe de lucru, unde au fost analizate și discutate atât propunerile parvenite cât și aspectele sensibile ale proiectului. Totodată, se remarcă faptul că la nivelul Uniunii Europene au fost elaborate și recent adoptate reglementări ce au menirea de a limita circulația numerarului în economie în vederea asigurării transparenței plăților.</p> <p>Nu în ultimul rând, se remarcă faptul că proiectul dat de lege vine să realizeze expres cele 2 acțiuni (nr.2.1</p>

	ai Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Extrasul din Procesul-verbal nr.39 din 17.10.2023 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei, conține concluzia că Analiza impactului la unele compartimente nu corespunde cu cerințele și rigorile Metodologiei de Analiză a Impactului.	și 2.4) din Planul de deoligarhizare ce prevăd plafonarea plăților în numerar, aceasta fiind una dintre precondițiile aferente procesului de aderare a RM la UE.
	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>Sub aspect conceptual, observăm tendința de modificare fragmentară a domeniilor de drept, fără a se ține cont de respectarea principiilor activității de legiferare stabilite la art.3 din Legea nr.100.2017.</p> <p>Astfel, la examinarea proiectului de lege urmează a se ține cont de principiile de legalitate și echilibru între reglementările concurente; oportunitate, coerență, consecutivitate, stabilitate și predictibilitate a normelor juridice; asigurare a transparenței, publicității și accesibilității. De asemenea, urmează a se asigura integrarea organică a proiectului de lege în cadrul normativ în vigoare.</p> <p>Cu referire la legislația comparată în domeniu, un exemplu de reglementare poate fi Legea nr.70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată (Publicat în Monitorul Oficial nr.242 din 9 aprilie 2015), varianta actualizată cu</p>	<p><u>Comentariu.</u></p> <p>La elaborarea, examinarea și definitivarea proiectului dat de lege s-a ținut cont inclusiv de reglementările României la subiectul plăților în numerar și plafonarea acestora, precum și de specificul și particularitățile economiei Republicii Moldova și a legislației speciale în acest sens (Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică).</p> <p>Nu în ultimul rând, se remarcă faptul că la definitivarea proiectului dat de lege pentru lectura a doua s-a ținut cont de sesizările și propunerile societății civile și a mediului de afaceri</p>

		modificările efectuate prin Legea nr.296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung (Publicat în Monitorul Oficial nr.977 din 27 octombrie 2023) și prin O.U. nr.98 din 9 noiembrie 2023 pentru modificarea articolului LXIV din Legea nr.296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung (Publicat în Monitorul Oficial nr.1026 din 10 noiembrie 2023) ¹ .	privind unele aspecte practice ale proiectului dat.
		<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>Cu referire la eventualele discuții privind examinarea aspectelor de proporționalitate dintre restrângerile impuse prin lege și situația care le-a determinat, în exercitarea de către subiecți a unor drepturi și libertăți, prin prisma garanției oferite de art.54 din Constituție. Acestea se vor examina obligatoriu, în scopul excluderii unor interpretări diferite sub aspect de neconstituționalitate. În acest sens, sugerăm sollicitarea opiniei experților în domeniu². Cu referire la practica juridică a Curții Constituționale, sunt relevante constatările Curții Constituționale expuse prin H.C.C. nr.10/2022, care prevede că Constituția îi</p>	<p><u>Se acceptă parțial.</u></p> <p>Proiectul de lege vine să realizeze 2 dintre acțiunile (nr.2.1 și 2.4) din Planul de deoligarhizare ce prevăd expres plafonarea plăților în numerar.</p> <p>Totodată, se remarcă faptul că, limitarea într-o anumită măsură a plăților în numerar a fost aplicabilă și până în prezent.</p> <p>Conform prevederilor art.6 din Legea nr.845/1995 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, întreprinderile sunt în drept:</p>

¹ Surse: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/167088>;
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/276237>.

² Sursa: <https://www.juridice.ro/714659/plafonarea-folosirii-numerului-si-a-casei-probleme-de-constituionalitate-ce-a-fost-si-ce-a-ramas-din-legea-nr-70-2015-dupa-modificarile-si-revenirile-aduse-prim-art-lxiv-din-legea-nr-296-2023.html>

	<p>conferă legislatorului o marjă discreționară largă în domeniul economic, inclusiv competența de a interveni și de a adapta regulile aplicabile într-un segment al economiei naționale. Pe baza acestei marje discreționare, legislatorul poate să adopte norme care să aibă în vedere condițiile economice și sociale în continuă schimbare, asigurându-se că acestea sunt echitabile. Curtea a menționat că conținutul acestei marje cuprinde și alegerea legislatorului privind cea mai bună măsură în atingerea rezultatului dorit (a se vedea, mutatis mutandis, HCC nr.5 din 25 februarie 2020, § 111).</p> <p>Totodată, prin Hotărârea nr.24/2021 Curtea a prevăzut că justificarea limitării trebuie să se facă cu respectarea standardului proporționalității, impus de articolul 54 din Constituție, standard care reclamă, inter alia, ca motivele avansate de către legislator să fie pertinente și suficiente (HCC nr.29 din 12 decembrie 2019, § 37-38; HCC nr.3 din 14 ianuarie 2021, § 52).</p> <p>De asemenea, Curtea a reiterat că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate acționa în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții incidente ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (HCC nr.24 din 10 august 2021, § 43; DCC nr.165 din 4 noiembrie 2021, § 22).</p> <p>În același timp, potrivit H.C.C. nr.10/2017, legislația bugetar-fiscală trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să efectueze în raport cu întreprinderi plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei lunar; - să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate; - să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10000 de lei lunar pentru achiziționarea deșeurilor de metale feroase și neferoase pe teritoriul Republicii Moldova. <p>De asemenea, unele norme aferente plăților în numerar erau prevăzute în Codul contravențional.</p> <p>Pentru a asigura o uniformizare a cadrului normativ de reglementare a plăților pe teritoriul Republicii Moldova, a fost elaborat proiectul dat, normele prenotate din Legea nr.845/1992 și Codul contravențional urmând a fi abrogate.</p> <p>Suplimentar, se remarcă faptul că la definitivarea proiectului dat de lege,</p>
--	---	--

	<p>prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate -- accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În acest sens, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure. Curtea a statuat că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.</p>	<p>precum și ca rezultat al obiecțiilor înaintate, proiectul a fost revăzut și ajustat/completat reieșind din normele de tehnică legislativă, fiind completat cu un articol nou ce vine să precizeze sensul termenilor utilizați întru asigurarea clarității normei legale.</p>
<p>LEGE</p> <p>privind efectuarea decontărilor în numerar</p>	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>1. Referitor la denumirea legii, aceasta urmează a fi revăzută, deoarece nu corespunde pe deplin cu conținutul. Denumirea proiectului de lege trebuie să fie în conexiune cu structura și conținutul proiectului de lege, care conține textul unei legi noi, dar și norme de modificare la 2 acte normative, atenționăm următoarele:</p>	<p><u>Se susține.</u></p> <p>Denumirea proiectului de lege a fost completată cu cuvintele ”și pentru modificarea unor acte normative”.</p> <p>Proiectul a fost expus și structurat conform normelor de tehnică legislativă.</p>

		<p>1.1. Potrivit art.42 alin.(2) și alin.(4) din Legea nr.100/2017, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării, dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative. Prin urmare, ținând cont de uzanțele tehnico-juridice și redacționale aplicabile proiectelor de acte normative, denumirea legii urmează a fi completată cu textul ”și de modificare a unor acte normative”.</p> <p>1.2. Potrivit art.63 alin.(4) din Legea nr.100/2017, dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază, sau se includ în dispozițiile tranzitorii ale actului normativ de bază. În practica de adoptare a actelor normative cu structură complexă similară proiectului de lege observăm aplicarea soluțiilor diferite, care necesită a fi unificate și reglementate expres prin Legea nr.100/2017. Astfel, urmează a se decide dacă în cazul dat se va aplica structura de divizare a textului proiectului de lege în articole numerotate cu cifre romane, unde primul articol va reglementa adoptarea legii de bază, alte articole vor conține dispoziții de modificare a actelor</p>
--	--	--

		normative prevăzute la art.11 alin.(2) din proiect.	
	<p>Articolul 1. Obiectul de reglementare</p> <p>Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind efectuarea decontărilor aferente operațiunilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>2. La art.1, observăm că obiectul de reglementare al legii este efectuarea decontărilor în numerar, dar nu stabilirea cadrului normativ de bază în domeniu. Prin urmare, conținutul articolului se va preciza ținând cont de cuprinsul legii. Totodată, este oportună reglementarea scopului legii, întru asigurarea unei înțelegeri corecte a finalităților acestor reglementări.</p>	<p><u>Se susține.</u></p> <p>Proiectul de lege a fost completat cu o prevedere nouă ce reglementează scopul legii, după cum urmează:</p> <p>„(2) Scopul prezentei legi este stimularea plăților efectuate prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar în vederea creșterii nivelului de transparență și de securitate al acestora.”</p>
	<p>LEGE</p> <p>privind efectuarea decontărilor în numerar</p> <p>Articolul 1. Obiectul de reglementare</p> <p>Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind efectuarea decontărilor aferente operațiunilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>1. Denumirea legii urmează a fi completată cu textul ”și pentru modificarea unor acte normative”.</p> <p>2. Art.1 va avea următorul cuprins:</p> <p><u>„Articolul 1.</u> Obiectul de reglementare și scopul legii</p> <p>(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind efectuarea decontărilor aferente operațiunilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova, modul și limitele de efectuare a decontărilor, controlul respectării prezentei legi, precum și sancțiunile aplicabile.</p> <p>(2) Scopul prezentei legi este stimularea plăților efectuate prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar în vederea creșterii nivelului de transparență și de securitate al acestora.”</p>	<p><u>Se susține.</u></p>

		<p><i>Argumentare:</i> Modificările propuse au drept scop completarea denumirii legii și precizarea conținutului articolului 1 având ca bază obiecțiile din avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului.</p> <p><u><i>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</i></u></p> <p>În cazul în care proiectul de lege se atribuie la domeniul fiscal, urmează a se aduce claritate și certitudine privind aplicabilitatea reglementărilor Codului fiscal nr.1163/1997 (în continuare, Codul fiscal), în special în partea ce ține de atribuțiile serviciului Fiscal de Stat, la care nu se face nici o trimitere în text.</p> <p>În acest scop, urmează a se determina expres la care domeniu de drept se atribuie actul normativ de reglementare. Deși raporturile juridice de reglementare se atribuie domeniului financiar și cu referire la reglementarea modului de efectuare a decontărilor în numerar țin de competența Băncii Naționale a Moldovei ca autoritate de reglementare în domeniu, din normele proiectului de lege se deduce că acestea se atribuie la actele normative din domeniul fiscal (art.9 din proiect). Faptul dat urmează a fi expres reglementat în textul legii, pentru a exclude tălmăcirile diferite și contradictorii, precum și pentru a se asigura concordanța dintre actele normative în vigoare. În acest sens, în Hotărârea nr.26/2016, Curtea Constituțională a statuat că textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau</p>
		<p><u><i>Se susține.</i></u></p> <p>Proiectul de lege a fost completat cu o prevedere nouă ce reglementează atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat prin completarea art.133 alin.(1) din Codul fiscal nr.1163/1997 cu un punct nou 20² cu următor cuprins:</p> <p>„20²) efectuează controlul asupra respectării legislației privind efectuarea decontărilor în numerar”</p>

		corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.	
	<p>Articolul 2. Domeniul de aplicare</p> <p>(1) Prezenta lege se aplică următoarelor persoane:</p> <p>a) persoanelor juridice indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, cu excepția autorităților și instituțiilor publice;</p> <p>b) reprezentanțelor permanente și sucursalelor entităților nerezidente;</p> <p>c) organizațiilor necomerciale;</p> <p>d) persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător;</p> <p>e) persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății;</p> <p>f) persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport de la alte persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător.</p> <p>(2) În sensul legii, termenul de operațiune de plată are sensul definit la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică.</p> <p>(3) Prezenta Lege nu se aplică decontărilor în numerar efectuate</p>	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</p> <p>La art.2, observăm că alin.(1) reglementează subiecții legii, alin.(2) stabilește noțiunea de ”operațiune de plată” cu utilizarea normei de trimitere la Legea nr.114/2012, iar alin.(3) prevede excluderea din sfera de reglementare a Legii nr.62/2008. În acest context, denumirea articolului nu corespunde pe deplin cu conținutul și urmează a fi concretizată. Norma propusă la alin.(2) va fi reglementată la un articol suplimentar. Totodată, considerăm că norma de excepție urmează a fi explicată și concretizată în sensul proiectului de lege, pentru a se asigura înțelegerea și aplicarea corectă a acesteia. Din redacția propusă rezultă în mod clar că se permite efectuarea decontărilor în numerar în valută străină nelimitat și necondiționat, cu excepția condiționalităților ce rezultă din Legea nr.62/2008. Potrivit art.4 alin.(7) din Legea nr.62/2008, dacă prezenta lege prevede efectuarea operațiunilor valutare fără restricții, aceasta semnifică efectuarea lor fără restricții din punctul de vedere al reglementării valutare, prezumând respectarea de către rezidenți și nerezidenți</p>	<p>Se susține parțial</p> <p>Noțiunea de ”operațiune de plată” este transferată într-un articolul nou care definește principalele noțiuni utilizate. Norma propusă la art.2 alin.(2) a fost exclusă, în contextul amendamentului deputatului Radu Marian.</p> <p>Comentariu.</p> <p>Conform prevederilor acestui alineat se exceptează de la aplicarea Legii cu privire la decontările în numerar a operațiunilor de plată și schimb valutar ce derivă din Legea nr.62/2008, întrucât acestea sunt limitate ca tipuri de operațiuni.</p>

	<p>conform prevederilor Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.</p>	<p>a prevederilor aferente operațiunilor valutare respective, stabilite de alte acte legislative.</p> <p>Cerințele legislației valutare ce vizează modul de primire/efectuare a plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare (în numerar sau fără numerar, cu sau fără utilizarea instrumentelor de plată), moneda ce poate fi utilizată la primirea/efectuarea plăților și transferurilor menționate (moneda națională sau valuta străină), cerința de probare a plăților și transferurilor în cauză cu documente justificative nu reprezintă restricții.</p> <p>Astfel, urmează a se examina suplimentar raportul de proporționalitate dintre restricțiile impuse prin lege la efectuarea operațiunilor de plată (decontărilor în numerar) cu utilizarea numerarului în lei moldovenești și lipsa de restricții la utilizarea numerarului în valută străină, raportată la art.126 din Constituție care garantează că economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. În care statul trebuie să asigure: libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.</p>
--	---	--

	<p>Articolul 2. Domeniul de aplicare</p> <p>(2) În sensul legii, termenul de operațiune de plată are sensul definit la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică.</p> <p>(3) Prezenta Lege nu se aplică decontărilor în numerar efectuate conform prevederilor Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.</p>	<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>3. La articolul 2:</p> <p>alin.(2) se exclude iar alin.(3) se renumerează în alin.(2);</p> <p>articolul se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) La efectuarea operațiunilor de plată prevăzute de prezenta lege urmează a fi respectate prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”</p> <p><i>Argumentare:</i> Întru asigurarea înțelegerii corecte și fără echivoc a normelor juridice, corespunzător principiilor accesibilității și predictibilității lor, se propune completarea art.2 a proiectului de lege cu un alineat nou în vederea precizării faptului că la efectuarea operațiunilor de plată prevăzute în lege, urmează a fi respectate prevederile Legii nr.308/2017 iar alin.(2) se propune a fi exclus ținând cont de completarea proiectului cu un articol nou ce vizează definirea noțiunilor principale.</p>	<p><u>Se susține.</u></p>
		<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>Atenționăm asupra necesității de completare a proiectului de lege cu un articol suplimentar care ar defini <i>noțiunile principale</i>, întru asigurarea înțelegerii corecte și fără echivoc a normelor juridice, corespunzător principiilor accesibilității și predictibilității lor, conform prevederilor art.3 din Legea nr.100/2017. Noțiunea „numerar” urmează a fi definită în sensul</p>	<p><u>Se susține parțial.</u></p> <p>Proiectul a fost completat cu un articol suplimentar care definește principalele noțiuni utilizate pe parcursul textului proiectului și care au sensuri diferite în actele normative speciale, după cum urmează:</p> <p>„Articolul 3. Noțiuni principale</p>

	<p>prezentei legi pentru a se exclude tălmăcirile diferite și contradictorii în procesul de aplicare. Art.1 din Legea nr.1232/1992 cu privire la bani stabilește că unitatea monetară a Republicii Moldova o constituie leul (moldovenesc) egal cu 100 de bani. <i>Numerarul se află în circulație sub formă de semne bănești de hârtie (bancnote) și metalice (monede)</i>. Totodată, art.226¹ pct.6) din Codul fiscal definește noțiunea de "Mijloace bănești" – sume de bani în monedă națională și/sau în valută străină aflate în proprietate, cu excepția celor împrumutate, deținute în numerar, în conturile din băncile naționale și din străinătate și/sau împrumutate altor persoane. Astfel, nu este clar, ce sens atribuie proiectul de lege noțiunii respective, iar lipsa unei reglementări clare generează riscuri de interpretări diferite și contradictorii, precum și atribuire normelor caracter lacunar, contrar principiilor stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017. Iar art.3 pct.4 lit.a) din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară (în continuare, Legea nr.62/2008) cu referire la valuta națională definește <i>numerarul în lei moldovenești, anume bancnotele și monedele metalice (inclusiv cele ce conțin metale prețioase) emise de către Banca Națională a Moldovei, aflate în circulație, retrase sau supuse retragerii din circulație, dar acceptate la schimb de Banca Națională a Moldovei</i>.</p>	<p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:</p> <p><i>activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății</i> – astfel cum sunt definite la art. 5 pct. 36²) și 36³) din Codul fiscal nr. 1163/1997;</p> <p><i>entitate</i> – astfel cum este definită la art. 2 și 3 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;</p> <p><i>operațiune de plată</i> – astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p><i>numerar</i> – astfel cum este prevăzut la art. 1 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani;</p> <p><i>transfer</i> – operațiune de plată efectuată prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p><i>salariu mediu lunar pe economie prognozat</i> – cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p>
--	---	--

		<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> <u>(DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>În partea ce ține de acțiunea legii în spațiu "pe teritoriul Republicii Moldova", se impune necesitatea de precizare a sensului și finalităților urmărite, de care depinde înțelegerea corectă și determinarea modului de aplicare. Astfel, în cazul operațiunilor de plată efectuate pe teritoriul Republicii Moldova pentru bunuri și servicii prestate între rezidenți și nerezidenți persoane fizice ai Republicii Moldova, prin intermediul rezidenților sau nerezidenților aflați pe teritoriul Republicii Moldova, etc., nu este clară sfera și procedura de aplicare. În acest sens, este relevantă concretizarea noțiunilor de persoană fizică, prin completarea proiectului de lege cu o normă de trimitere la art.5 din Codul fiscal, care definește la pct.3), 5), 6)-8) noțiunile de "persoană fizică", "rezident", "nerezident", "întreprinzător individual", "Gospodărie fărănească".</p> <p>La fel, cu referire la <i>activitatea profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății</i> urmează a se concretiza, dacă proiectul de lege utilizează noțiunile definite la art.5 pct.36²) și pct.36³) din Codul fiscal.</p>	<p><u>Comentariu.</u></p> <p>Prin expresia „pe teritoriul Republicii Moldova” se au în vedere toate operațiunile de plată desfășurate în interiorul țării, indiferent care sunt părțile acestora.</p>
	<p>Articolul 3. Modul de efectuare a decontărilor (1) Operațiunile de încasări și plăți efectuate de persoanele stabilite la</p>	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> <u>(DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p>	<p><u>Se sustine.</u> noțiunea a fost definită după cum urmează: <i>activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății</i> – astfel cum este definită la art.5 pct.36² și 36³ din Codul fiscal nr.1163/1997;</p> <p><u>Se sustine.</u> Noțiunea de “transfer” ete definită în articol separat în</p>

	<p>art.2 alin. (1) se efectuează prin transfer, cu excepțiile prevăzute de art. 5 și 6.</p> <p>(2) Operațiunile de încasări și plăți cu numerar prin intermediul prestatorilor de servicii de plată din Republica Moldova, prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, se efectuează în modul stabilit de legislație.</p>	<p>Art.3 prevede modul de efectuare a decontărilor, fapt care presupune reglementarea detaliată a procedurii de efectuare a decontărilor. Însă, norma alin.(2) conține o normă de trimitere la o altă normă, care se va aplica în modul stabilit de legislație, contrar prevederilor art.55 alin.(4) din Legea nr.100/2017. Noțiunea de "transfer" nu este clară și urmează a fi definită și concretizată pentru a exclude tălmăcirile diferite și contradictorii în raport cu alte acte normative.</p>	<p>lege ce reglementează utilizarea noțiunilor.</p> <p>Referința la norma din Legea nr.114/2012 a fost efectuată cu scopul de a preciza prin intermediul căror prestatori de servicii de plată vor putea fi realizate operațiunile având în vedere că potrivit Legii nr.114/2012 în calitate de prestatori de servicii de plată sunt și Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor.</p>
		<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>4. Proiectul de lege se completează cu un articol nou cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:</p> <p><i>activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății</i> – astfel cum sunt definite la art. 5 pct. 36²) și 36³) din Codul fiscal nr. 1163/1997;</p> <p><i>entitate</i> – astfel cum este definită la art. 2 și 3 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;</p> <p><i>operațiune de plată</i> – astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p><i>numerar</i> – astfel cum este prevăzut la art. 1 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani;</p>	<p><u>Se susține parțial.</u></p> <p>Noțiunea „salariu mediu lunar pe economie prognozat” va fi definită după cum urmează:</p> <p>„salariu mediu lunar pe economie prognozat – cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p>

		<p><i>transfer</i> – operațiune de plată efectuată prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; <i>salariu mediu lunar pe economie prognozat</i> – cantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul următor, conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p> <p>articolul 3 se va renumera în articolul 4</p> <p><i>Argumentare:</i> Întru asigurarea înțelegerii corecte și fără echivoc a normelor juridice, corespunzător principiilor accesibilității și predictibilității lor, conform prevederilor art.3 din Legea nr.100/2017 și ținând cont de obiecțiile din avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, se propune completarea proiectului de lege cu un articol nou care va defini principalele noțiuni utilizate iar articolul 3 va deveni respectiv articolul 4.</p>	<p><i>transfer</i> – operațiune de plată efectuată prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; <i>salariu mediu lunar pe economie prognozat</i> – cantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul următor, conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p> <p>articolul 3 se va renumera în articolul 4</p> <p><i>Argumentare:</i> Întru asigurarea înțelegerii corecte și fără echivoc a normelor juridice, corespunzător principiilor accesibilității și predictibilității lor, conform prevederilor art.3 din Legea nr.100/2017 și ținând cont de obiecțiile din avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, se propune completarea proiectului de lege cu un articol nou care va defini principalele noțiuni utilizate iar articolul 3 va deveni respectiv articolul 4.</p>	
	<p>Articolul 4. Norme privind necesarul minim de numerar în cadrul entităților</p> <p>(1) Persoanele stabilite la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) sunt obligate să stabilească anual necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare, care să acopere cheltuielile pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar care nu sunt limitate prin prezenta lege sau efectuarea tranzacțiilor în numerar în limita permisă. Necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare este valabil până la</p>	<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>5. Articolul 4 se exclude.</p> <p><i>Argumentare:</i> Propunerea de excludere a articolului 4 din proiectul de lege cu privire la normele privind necesarul minim de numerar în cadrul entităților, este precedată de rezultatele consultărilor publice cu societatea civilă și mediul de afaceri, având în vedere că limitarea decontărilor în numerar a fost preluată din HG764/1992 abrogată în anul 2021 se consideră că respectiva normă este desuetă și necesită a fi exclusă.</p>	<p><i>transfer</i> – operațiune de plată efectuată prin intermediul instrumentelor de plată prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; <i>salariu mediu lunar pe economie prognozat</i> – cantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul următor, conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p> <p>articolul 3 se va renumera în articolul 4</p> <p><i>Argumentare:</i> Întru asigurarea înțelegerii corecte și fără echivoc a normelor juridice, corespunzător principiilor accesibilității și predictibilității lor, conform prevederilor art.3 din Legea nr.100/2017 și ținând cont de obiecțiile din avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, se propune completarea proiectului de lege cu un articol nou care va defini principalele noțiuni utilizate iar articolul 3 va deveni respectiv articolul 4.</p>	<p><u>Se sustine.</u></p>

	<p>următoarea modificare a cuantumului acestuia.</p> <p>(2) Numerarul ce depășește necesarul minim stabilit la alin. (1) se depune la cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată în moneda respectivului cont de plăți, cu excepțiile specificate la art. 6 alin. (1).</p>			
	<p>Articolul 4. Norme privind necesarul minim de numerar în cadrul entității</p> <p>(1) Persoanele stabilite la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) sunt obligate să stabilească anual necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare, care să acopere cheltuielile pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar care nu sunt limitate prin prezenta lege sau efectuarea tranzacțiilor în numerar în limita permisă. Necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare este valabil până la următoarea modificare a cuantumului acestuia.</p> <p>(2) Numerarul ce depășește necesarul minim stabilit la alin. (1) se depune la cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată în moneda respectivului cont de plăți, cu excepțiile specificate la art. 6 alin. (1).</p>	<p><u>Directia generală juridică</u> <u>a</u> <u>Secretariatului Parlamentului</u> <u>(DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>La art.4 atenționăm asupra necesității respectării unei terminologii constante și uniforme în textul articolului, pentru a se asigura înțelegerea și aplicabilitatea corectă a normelor, conform prevederilor art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p>La alin.(2), norma de reglementare prevede un set de măsuri care urmează a fi dezvoltate în text, pentru a aduce claritate și predictibilitate normei juridice, în măsură să asigure aplicabilitatea.</p> <p>În special, urmează a se preciza textul cu referire la numerarul ce depășește necesarul minim stabilit care se depune la contul de plăți deschis de prestatorul de servicii plată ”în moneda respectivului cont”. Din cuprinsul proiectului de lege rezultă că poate fi depusă orice monedă acceptată spre plată pe teritoriul Republicii Moldova. Faptul dat urmează a fi expres prevăzut în textul legii. A se vedea în acest sens H.C.C. nr.26/2016, prin care Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică</p>	<p><u>Comentariu</u> Articolul 4 a fost exclus din proiect, în contextul amendamentului deputatului Radu Marian.</p>	

		legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate.	
	<p>Articolul 5. Limite de efectuare a decontărilor în numerar</p> <p>(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e), sunt în drept:</p> <p>a) să efectueze, în raport cu alte persoane juridice sau persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ lunar.</p> <p>Limitarea sumei nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la prestatorii de servicii de plată;</p> <p>b) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ lunar, cu excepțiile specificate la lit. f) și g);</p> <p>c) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la predarea deșeurilor și reziduurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora;</p> <p>d) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la predarea</p>	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</p> <p>La art.5, atenționăm asupra necesității determinării clare a drepturilor, obligațiilor și responsabilităților subiecților legii. Subiecții legii nu dispun de informația necesară privind sumele acumulate pe parcursul unui an de către un subiect al legii. Ori, fiecare subiect va fi obligat să țină evidența tuturor subiecților cumpărători individual cu efectuarea înregistrării fiecărei operațiuni de plată, indiferent de sumă, pentru a ține la control suma cumulativă. Considerăm că norma în redacția propusă nu întrunește criteriile de calitate a legii și va genera dificultăți în aplicare. Astfel, nu este clar și urmează a se explica, dacă persoana care efectuează plăți în numerar în orice volum va fi obligată să se certifice prin oferirea unor date cu caracter personal, iar subiectul care încasează plățile în numerar va fi obligat să țină o evidență strictă personalizată a acestora cu asumarea unor cheltuieli și responsabilități suplimentare în măsură să asigure respectarea condiționalităților impuse prin lege. Totodată, observăm lipsa în proiectul de lege a unor reglementări privind obligativitatea informării corespunzătoare a subiecților ce efectuează plăți în numerar despre drepturile și obligațiile acestora. Urmează a se concretiza modalitatea de informare a</p>	<p>Comentariu</p> <p>Va rămâne la latitudinea fiecărui agent economic cum să își organizeze procesele interne pentru a ține evidența plăților efectuate în adresa altor agenți economici pentru ca să nu depășească limitele.</p> <p>Cu referire la încasările de numerar, se remarcă faptul că norma de la art.5 alin. (1) lit. i) prevede limită de încasări în numerar nu mai mult de 100 mii lei pentru o plată. Respectiv, pentru respectarea normei date, nu va trebui ținerea unei evidențe a încasărilor dar se va determina pe loc dacă suma serviciului/ produselor oferite e mai mică decât 100 mii lei se va accepta plata în numerar, dacă e mai mare – se va comunica persoanei fizice că plata trebuie efectuată doar prin transfer. În partea ce ține de liber profesioniști, aceștia la momentul actual duc o evidență a tuturor clienților săi prin înregistrarea în</p>

<p>ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate;</p> <p>e) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la vânzarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată;</p> <p>f) să efectueze plăți sub formă de dividende, conform prevederilor legislației fiscale, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual per asociat/ acționar;</p> <p>g) să efectueze plăți în numerar în temeiul contractelor de împrumut în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ anual;</p> <p>h) să încaseze plăți de la o persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei pentru o plată, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (2) din prezentul articol.</p> <p>(2) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. e) sunt în drept să încaseze plăți în numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ anual.</p>	<p>plătitorilor în numerar privind atingerea limitei de efectuare a decontărilor în numerar de către subiectul care încasează plăți în numerar și a interdicției de efectuare a încasărilor în numerar de către vânzător, urmare constatării atingerii limitei maxime, pentru achitarea de orice sumă ulterior pentru o perioadă determinată.</p> <p>Reglementările cuprinse în alin.(3) se aplică doar persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport de la alte persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Astfel, alin.(3) urmează a fi reglementat printr-un articol separat, structurat în subdiviziuni diferite, deoarece conține reglementări speciale referitoare la obiecte și subiecți diferiți de reglementare.</p> <p>Norma juridică de la primul enunț, în partea ce se referă la textul specificației normative "inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate", nu este clară și urmează a fi dezvoltată și concretizată.</p> <p>În enunțul al doilea, norma conține reglementări complexe privind abilitarea notarilor cu atribuții noi la autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare . a bunurilor imobile valoarea cărora depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate. În scop de rigoare juridică și redacțională, urmează a se concretiza că salariul mediu lunar prognozat pe economie</p>	<p>registru a datelor aferente. Respectiv, conform registrului deja deținut o să poată ține evidența plăților încasate pentru serviciile prestate astfel încât să nu depășească limita prevăzută.</p> <p><u>Se acceptă parțial.</u></p> <p>Normele prevăzute la alin.(3) la fel în de limitele admisibile de efectuare a plăților în numerar. Totodată, având în vedere specificul acestei norme și complexitate ei, prevederea a fost expusă în alineate separate, în contextul amendamentului Radu Marian.</p> <p><u>Nu se acceptă.</u></p> <p>Prevederea respectivă se referă la situația în care achitarea pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat are loc în rate.</p> <p><u>Se acceptă.</u></p> <p>Prevederea privind obligația notarilor de a efectua controlul achitării prin transfer a sumelor ce depășesc limitele prestabilite la procurarea imobilului/ mijlocului de transport s-a exclus din proiect, în contextul amendamentului</p>
--	---	---

<p>(3) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat doar dacă valoarea bunului procurat nu depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil și 50 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul mijlocului de transport, pentru fiecare bun în parte, inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate. Notarii, în procesul autentificării contractelor de vânzare-cumpărare pentru bunurile imobile ce depășesc valoarea a 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, au obligația de a se asigura că plata a fost efectuată prin transfer, în caz contrar nu vor autentifica contractul, cu excepția cazului când se autentifică contracte de vânzare-cumpărare cu rezerva proprietății și dreptul de proprietate urmează a fi înregistrat provizoriu. Agenția Servicii Publice, în procesul înscrierii transferului dreptului de proprietate asupra mijloacelor de transport ce depășesc suma echivalentă a 50 salarii medii lunare pe economie prognozate, au obligația de a se asigura că plata a fost efectuată prin transfer, în caz contrar nu vor înregistra în Registrul de stat dreptul de proprietate, cu excepția cazului când dreptul de proprietate se înregistrează provizoriu.</p>	<p>se aprobă de Guvern. Această obiecție presupune reglementarea separată și/sau utilizarea concretizării în sensul prezentei legi sau în sensul prezentului articol.</p> <p>Sub aspect procedural, nu este clară modalitatea de realizare a obligației de către notar în cazul în care, legea impune condiția de a se asigura notarul că suma achitată de cumpărător a fost efectuată prin transfer. În redacția propusă, norma juridică are caracter discreționar și permite notarului de a decide asupra modalității de determinare și apreciere a formei de prezentare de către subiecți a dovezii de efectuare a <i>transferului</i> după bunul său plac. De asemenea, considerăm că documentarea efectuării operațiunii de achitare deplină a sumei contractului de vânzare-cumpărare în prealabil încheierii contractului de vânzare-cumpărare necesită a fi reglementată, pentru a se garanta respectarea drepturilor și intereselor legitime tuturor părților interesate. Redacția propusă de autori nu asigură pe deplin siguranța juridică necesară raporturilor juridice reglementate. Obiecția dată se atribuie în</p>	<p>deputatului Radu Marian. Totodată, la articolul 3 ce prevede noțiunile principale ale proiectului, s-a specificat ce se are în vedere prin salariul mediu pe economie prognozat: „<i>Salariul mediu lunar pe economie prognozat</i> - salariul mediu lunar pe economie prognozat, conform ultimei hotărâri de Guvern adoptate în acest sens.”</p> <p><u><i>Se acceptă parțial.</i></u> Prevederea privind obligația notarilor și a Agenției Servicii Publice de a efectua controlul achitării prin transfer a sumelor ce depășesc limitele prestabilite la procurarea imobilului/mijlocului de transport s-a exclus din proiect, în contextul amendamentului Radu Marian.</p>
---	---	--

		<p>egală măsură și raporturilor juridice reglementate în enunțul al-treilea care prevede <i>obligatia</i> Agenției Servicii Publice <i>de a se asigura</i> că la înregistrarea dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport de către persoana fizică plata a fost efectuată prin <i>transfer</i>, în caz contrar, se va refuza înregistrarea în <i>Registrul de stat</i> a dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport. Atenționăm că, potrivit pct.7 din Regulamentul cu privire la Registrul de stat al transporturilor, aprobat prin H.G. nr.1047/1999, acumularea și actualizarea informației despre fiecare vehicul (agregat), despre dreptul de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra acestora, despre titularii de drepturi, despre titlurile de proprietate, despre tranzacții cu vehicule și alte temeiiuri pentru generarea, modificarea, suspendarea și încetarea drepturilor se efectuează în <i>Registrului de stat al transporturilor</i>. În cadrul procedurii de înregistrare a mijlocului de transport, atât persoana fizică, cât și autoritatea desemnată urmează să cunoască exact lista documentelor ce urmează a fi solicitate/prezentate. În acest sens, în H.C.C. nr.26/2016 Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările</p>
--	--	---

		existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. În contextul reglementărilor menționate, se impune necesitatea de reglementare a responsabilității notarilor și a Agenției Servicii Publice pentru încalcarea prezentului articol, cu indicarea faptei ce constituie încălcare, a sancțiunii aplicate, precum și a autorității care urmează să verifice corectitudinea aplicării normelor respective.	
	<p>Articolul 5. Limite de efectuare a decontărilor în numerar</p> <p>(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e), sunt în drept:</p> <p>c) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la predarea deșeurilor și reziduurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora;</p> <p>d) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate;</p> <p>e) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară</p>	<p>DL Vadim FOTESCU, deputat în Parlament (VF nr.21/02-1 din 21.02.2024)</p> <p>La Articolul V:</p> <p>1. Alineatul (1) lit. c) "anual" se substituie cu "lunar";</p> <p>2. Alineatul (1) lit. d) "anual" se substituie cu "lunar";</p> <p>3. Alineatul (1) lit. e) "anual" se substituie cu "lunar";</p> <p>4. Alineatul (1) lit. f) "anual" se substituie cu "lunar";</p> <p>5. Alineatul (1) lit. g) "anual" se substituie cu "lunar";</p> <p>6. Alineatul (2) "anual" se substituie cu "lunar".</p> <p>Notă de argumentare:</p> <p>Ca urmare a audierilor publice organizate de Comisia economie, buget și finanțe pe marginea proiectului de lege nr. 404 din 16.11.2023 cu reprezentanții instituțiilor financiare, precum și cu reprezentanții agenților economici care cad sub incidența acestui proiect de lege, au fost identificate</p>	<p>Nu se sustine.</p> <p>Limitele prevăzute la art.5 alin.(1) lit.c)-g) au fost stabilite cu periodicitate anuală având în vedere specificul acestor plăți. Totodată, se remarcă faptul că volumele de obiecte vizate la lit.c)-g) în mărime de 100 mii lei lunar, ar putea fi oferite de persoanele ce desfășoară un anumit gen de activitate și nu se aplică persoanelor fizice. Totodată, se remarcă faptul că la lit.e) limita a fost majorată de la 100 mii lei la 200 mii lei.</p> <p>În partea ce ține de alin.(2) remarcăm faptul că limita dată de încasare de către profesioniștii din domeniul justiției sau al sănătății se va aplica anual per beneficiar.</p>

	<p>activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la vânzarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată;</p> <p>f) să efectueze plăți sub formă de dividende, conform prevederilor legislației fiscale, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual per asociat/acționar;</p> <p>g) să efectueze plăți în numerar în temeiul contractelor de împrumut în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ anual;</p> <p>(2) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. e) sunt în drept să încaseze plăți în numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ anual.</p>	<p>mai multe probleme pentru reprezentanții instituțiilor bancare, reprezentanții organelor responsabili de monitorizarea respectării acestei legi, precum și pentru persoanele fizice care cad sub incidența prezentei legi.</p> <p>Scopul autorului proiectului de lege este lăudabil, însă, luând în considerare unele aspecte tehnice de implementare a legii în practică, mulți agenți economici, inclusiv instituțiile financiare, nu dispun de mecanisme funcționale de respectare a normelor prevăzute de lege, faptul care de multe ori a fost expus de participanți la audieri publice.</p> <p>Scopul amendamentului propus spre examinare este de a asigura un principiu egalității și excluderea normelor discriminatorii față de unii subiecți prevăzuți în art. 2 alin. (1) prezentului proiect de lege și crearea condițiilor echitabile pentru persoanele fizice care nu desfășoară activitatea de întreprinzător.</p> <p>În primul rând, restricțiile discriminatorii impuse anumitor categorii de persoane fizice în ceea ce privește sumele permise pentru retragerea și plata în numerar pentru anumite tranzacții fără respectarea principiului proporționalității sunt norme inadmisibile într-un stat democratic și de drept. De exemplu, efectuarea de plăți către persoane fizice care nu desfășoară activitatea de întreprinzător și care se încadrează la lit. c)-e) din articolul 5 alineatul (1) din prezentul proiect de lege. Mulți agenți economici care efectuează plăți către astfel de persoane se referă la</p>
--	--	---

		<p>imposibilitatea de a efectua transferuri bancare în practică, din cauza lipsei conturilor bancare sau a cardurilor bancare persoanelor fizice, precum și la limitarea persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător de a primi numerar peste suma de 100.000 lei cumulativ anual, care, de regulă, este singurul venit existent al persoanei fizice. Lipsa structurii bancare necesare în unele localități va duce la privarea persoanei fizice de posibilitatea de a retrage sau depune numerar într-un cont bancar. În prezent, nu există un sistem de bancomate dezvoltat în întreaga țară, iar unele bănci au doar o singură sucursală într-un raion, ceea ce probează faptul că instituțiile financiare nu au creat un sistem posibil și comod că toți cetățenii să păstreze mijloacele bănești pe conturile.</p> <p>În al doilea rând, autorul proiectului de lege restricționează plata dividendelor în numerar pentru persoanele fizice care sunt acționari/asociați ai unei persoane juridice. Această normă discriminează neîntemeiat toate persoanele fizice care au ca venit doar plata dividendelor. Dacă împărțim 100 000 de lei la 12 luni, rezultă că asociatul persoanei juridice nu are dreptul să solicite de la compania proprie o sumă lunară de 8 333,33 lei, care nu reprezintă nici măcar salariul mediu, ca să nu mai vorbim despre faptul că nu există un plafon pentru plata în numerar a salariului propriu-zis. Astfel, autorul proiectului de lege încalcă dreptul proprietarului de numerar (acționar/asociat) de a dispune pe deplin de dreptul său de</p>
--	--	--

	<p>proprietate asupra numerarului, ceea ce contravine drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevăzute de Constituție și de Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Ținând cont de faptul că dividendele lunare chiar și pentru microîntreprinderi, de regulă, depășesc suma de 100.000 lei, nu este absolut rațional să se prevadă o restricție atât de severă pentru acționarul/asociat - proprietar al întreprinderii.</p> <p>În plus, niciuna dintre țările Uniunii Europene nu interzice plata dividendelor către acționar/asociat în numerar.</p> <p>Articolul 5 alineatul (2) din proiectul de lege stabilește o restricție absolut discriminatorie pentru persoanele care desfășoară activități profesionale în domeniul justiției și al sănătății. Astfel, potrivit pct.1 lit.a) al aceluiași articol, persoanele prevăzute la pct.1 lit.a)-e) din art.2 au dreptul de a efectua plăți lunare în numerar în cuantum de 100.000 lei către persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în domeniul justiției și asistenței medicale, dar, în același timp, există pct.2 al art.5, care limitează persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în domeniul justiției și asistenței medicale să primească cumulativ anual 100.000 lei în numerar de la un singur client sau reprezentantul acestuia. O normă contrazice altei norme din proiectul de lege și face imposibilă reglementarea plății în numerar atât a utilizatorilor de astfel de servicii, cât și a persoanelor care desfășoară</p>	
--	---	--

		activitatea de liber-profesionist de a controla limita plății în numerar și primirea remunerației pentru servicii în numerar.	
	<p>Articolul 5. Limite de efectuare a decontărilor în numerar</p> <p>(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e), sunt în drept:</p> <p>b) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ lunar, cu excepțiile specificate la lit. f) și g);</p> <p>e) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual de la vânzarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată;</p> <p>f) să efectueze plăți sub formă de dividende, conform prevederilor legislației fiscale, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual per asociat/ acționar;</p> <p>g) să efectueze plăți în numerar în temeiul contractelor de împrumut în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ anual;</p> <p>h) să încaseze plăți de la o persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei pentru o plată, cu</p>	<p>DL Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</p> <p>6. La articolul 5:</p> <p>alin.(1) lit.b) textul „cu excepțiile specificate la lit.f) și g)” se substituie cu textul „cu excepțiile specificate la lit.c) - h)”</p> <p><i>Argumentare:</i> Substituirea propusă derivă din faptul că la art.5 alin.(1) a fost introdusă o prevedere nouă ce ține de activitatea de achiziție a produselor de fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal.</p> <p>alin.(1) la lit.e) cifra „100000” se substituie cu „200000”</p> <p>alin.(1) se completează cu o literă nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„f) să efectueze plăți în numerar în favoarea unei persoane fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal în sumă ce nu depășește cumulativ 600000 de lei anual;”</p> <p>lit.f)-h) se vor renumera în lit.g)-i)</p> <p><i>Argumentare:</i> Substituirea sumei de 100 mii lei cu 200 mii lei se consideră necesară având în vedere prevederile Codului fiscal (art.69¹⁵), precum și având în vedere multitudinea de propuneri și obiecții parvenite de la societatea civilă asupra normei date. Produsele din horticultură, în special miezul de nucă, sunt printre</p>	<u>Se susține.</u>

	<p>excepția situațiilor prevăzute la alin. (2) din prezentul articol.</p>	<p>exporturile principale ale industriei alimentare a Republica Moldova și mii de cetățeni își comercializează producția casnică către achizitori/intermedieri. Întrucât majoritatea persoanelor fizice care vând aceste produse provin din mediul rural, unde serviciile bancare/plăți electronice nu sunt foarte prezente, se consideră necesar majorarea acestui plafon. De asemenea, se majorează la 600 mii lei limita plăților în numerar care le pot primi intermediarii/achizitorii de produse respective, din motivele enunțate mai sus. Subsidiar, lit.f)-h) necesită a fi renumerotate în lit.g)-i).</p> <p>alin.(3) se expune în următoarea redacție: „(3) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) au dreptul să efectueze achitarea în numerar a:</p> <p>a) bunului imobil procurat doar dacă prețul acestuia, indicat în contractul de vânzare-cumpărare, nu depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, inclusiv în situația în care achitarea se face în rate;</p> <p>b) mijlocului de transport procurat doar dacă prețul acestuia, indicat în contractul de vânzare-cumpărare, nu depășește echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, , inclusiv în situația în care achitarea se face în rate.</p> <p><i>Argumentare:</i> Reglementările alin.(3) se aplică doar persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport de la alte persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător.</p>
--	---	--

		<p>Astfel, alin.(3) urmează a fi structurat mai clar, respectiv se propune divizarea acestuia în lit.a) și b). Totodată, urmare a consultărilor publice și a obiecțiilor parvenite asupra proiectului se propune substituirea sintagmei „valoarea bunului, cu „prețul indicat în contractul de vânzare-cumpărare”. De asemenea din conținutul art.5 se propun a fi excluse prevederile privind necesitatea controlului de către notari și ASP, la etapa autentificării contractelor de vânzare-cumpărare și la etapa de înregistrare a dreptului de proprietate, a efectuării plății prin transfer în cazul în care prețul bunului procurat (bun imobil, mijloc de transport) depășește limitele stabilite în art.5 alin. (3). Această propunere este argumentată de faptul că asigurarea controlului dat va fi foarte anevoioasă, în special în situațiile în care achitarea bunului procurat se va efectua în rate. Totodată, de regulă achitarea bunului se efectuează după autentificarea contractului de vânzare-cumpărare, ceea ce determină imposibilitatea notarilor de a verifica modul de achitare a prețului bunului la etapa de autentificare.</p> <p>În aceeași ordine de idei, se remarcă faptul că la art.8 sunt prevăzute sancțiuni pentru persoanele fizice ce nu respectă limitele de achitare în numerar la etapa de vânzare-cumpărarea a bunurilor imobile și mijloacelor de transport. Respectiv, controlul asupra respectării limitei de plată în numerar prevăzute la art.5 alin.(3) urmează a fi asigurat de către Serviciul Fiscal de Stat, cu aplicarea amenzilor</p>
--	--	---

		<p>corespunzătoare celor stabilite la art.8 pentru încălcările admise în acest sens.</p> <p>articolul 5 se completează alin.(4) – (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul în care prețul bunului imobil/al mijlocului de transport indicat în contractul de vânzare-cumpărare depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, în cazul bunului imobil și respectiv, echivalentul a 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul mijlocului de transport, plata urmează să fie efectuată prin transfer, cu excepția sumei de până la 200000 lei, care poate fi achitată în numerar.</p> <p>(5) Depunerile de numerar la prestatorii de servicii de plată de către persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f), cu o valoare care nu depășește echivalentul a 100 salarii medii lunare pe economie prognozate în scopul procurării bunurilor imobile și respectiv echivalentul a 50 salarii medii lunare pe economie prognozate în scopul procurării mijloacelor de transport, se realizează în baza unei declarații pe proprie răspundere.</p> <p>(6) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării în comun cu Banca Națională a Moldovei vor stabili modul de completare și evaluare a declarației pe proprie răspundere depuse de către persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f).</p> <p>(7) Declarațiile pe proprie răspundere ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) sunt transmise de către prestatorii de servicii de plată Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor până la data de</p>
--	--	---

		<p>10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate de depunerile de numerar de către persoanele specificate la art.2 alin.(1) lit.f)</p> <p><i>Argumentare:</i> Prevederile alin.(3) din art.5 au fost reformulate și expuse în 2 alineate separate (3 și 4) în vederea asigurării clarității și evitării erorilor de interpretare. Totodată, se propune includerea prevederii ce ar permite achitarea în numerar a sumei de 200 mii lei, pentru a prevedea situațiile de plată în avans pentru bunul procurat.</p> <p>De asemenea, pentru situațiile în care persoanele fizice la procurarea bunurilor imobile și mijloacelor de transport în valoare ce nu vor depăși limitele stabilite (de 100 și 50 salarii medii prognozate), vor dori să efectueze achitarea prin transfer și vor trebui să depună numerarul disponibil la cont, se propune prevederea completării și depunerii de către aceștia a unei declarații pe proprie răspundere privind proveniența banilor.</p> <p>Depunerea declarației pe propria răspundere este un nou mecanism de protecție merit să asigure că responsabilitatea de a verifica sursa legală a sumelor de bani depuse la bănci și alte procesatoare de plăți nu aparține doar băncilor comerciale, ci și instituțiilor statale.Prin urmare, clientul, atunci când depune numerar la o bancă, va trebui să semneze o declarație prin care acesta confirmă că sursele veniturilor sale sunt legale și că este de acord ca instituțiile statului să poată verifica această tranzacție. Acesta furnizează un mecanism clar pentru monitorizarea post-tranzacție de către</p>
--	--	---

		<p>SPSCB și alte agenții statale pentru identificarea și prevenirea abuzurilor și măsurilor ilicite.</p> <p>La audierile publice, mulți cetățeni s-au plâns că procesul de depunere a numerarului în bănci este foarte birocratic, chiar dacă sursa lor de venit este legală. Mai mulți cetățeni au percepția că nu există un set unic de reguli privind modalitatea de prezentare/validare a documentelor de confirmare (de exemplu, extrase de venit de la bănci, contracte de împrumut etc.) atunci când o persoană depune numerar în bănci și că băncile aplică adesea practici abuzive de reducere a riscului. Declarația pe propria răspundere, împreună cu articolul 6, va permite SPBSC și BNM să stabilească indicații clare cu privire la modul și tipul documente care pot fi prezentate de clienți la depunerea numerarului. Este de reținut că proiectul de lege și prevederile din Art. 5, alin. 5,6,7 nu exclud băncile de la respectarea prevederilor Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>De asemenea, modificarea va permite SBSCB să aibă o bază de date unică pentru acest tip de tranzacții, în scopul unei evaluări și prevenirii mai bune a riscurilor.</p> <p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>7. La articolul 6:</p> <p>alin.(1) textul „Prin derogare de la prevederile art. 3 și 5 alin. (1) lit. b)-e) și h),” se substituie cu textul „Prin derogare de la prevederile art. 4 și 5 alin. (1)”</p>	
	<p>Articolul 6. Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 și 5 alin. (1) lit. b)-e) și h), persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) sunt în drept să efectueze</p>		<p><u>Se sustine.</u></p>

	<p>achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:</p> <p>a) retribuirea muncii și altor plăți generate în temeiul relațiilor de muncă;</p> <p>b) acordarea de credite de către bănci, organizații de creditare nebankară, asociații de economii și împrumut, și alte entități abilitate prin legi speciale să acorde credite, și respectiv, onorarea obligațiilor față de entitățile prenotate, care decurg din activitatea de creditare;</p> <p>(2) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare, inclusiv ziua eliberării numerarului din conturile bancare/conturile de plăți.</p>	<p>alin.(1) lit.a) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„a) remunerarea muncii și plata altor drepturi salariale generate în temeiul relațiilor de muncă;</p> <p>alin.(1) se completează cu două litere cu următorul cuprins:</p> <p>„c) prestarea serviciilor de plată și de emiteră a monedei electronice în condițiile Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p>d) atragerea de depozite de către bănci și onorarea obligațiilor aferente față de deponenți;”</p> <p>lit.c)-e) din proiect se vor renumera în lit.e)-g)</p> <p><i>Argumentare:</i> Propunerea constă în ajustarea derogării de la art.5 alin.(1) lit.b)-e) și lit.h), cu derogarea de la art.5 alin.(1) integral, întrucât la art.5 alin.(1) s-a mai inclus o literă f) cu limitarea plăților pentru achiziții de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal. Totodată, ajustarea propusă s-a efectuat pentru a nu genera neclarități și careva confuzii cu derogări selective. Respectiv, prin derogare de la limitele prevăzute de proiect pentru persoanele prevăzute la art.2 lit.a)-e), în numerar nelimitat vor putea fi efectuate doar plățile expres prevăzute la art.6 lit.a)-g). Modificarea lit.a) are drept scop ajustarea textului ținând cont de obiecția din avizul Direcției juridice. Totodată, s-au inclus două litere noi c) și d) ce prevăd posibilitatea acceptării de către bancă a depozitelor și posibilitatea ridicării de către deponent a propriului depozit la</p>
--	--	---

		scadență și încasarea/achitarea în numerar nelimitat în cazurile prestării serviciilor de plată și de emiteră a monedei electronice în condițiile Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. alin.(2) se exclude <i>Argumentare:</i> În contextul propunerii de a exclude articolului 4 din proiectul de lege cu privire la normele privind necesarul minim de numerar în cadrul entității, se propune excluderea alin.(2) al art.6.	
	<p>Articolul 6. Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 și 5 alin. (1) lit. b)-e) și h), persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:</p> <p>a) retribuirea muncii și altor plăți generate în temeiul relațiilor de muncă;</p>	<p><u>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</u></p> <p>Art.6 reglementează efectuarea decontărilor în numerar nelimitat, prin derogare de la normele specificate în text pentru anumite cazuri.</p> <p>La lit.a) exceptarea se referă la "retribuirea muncii și altor plăți generate în temeiul relațiilor de muncă", observăm că cadrul normativ în domeniu operează cu noțiunea de "remunerație – retribuiție bănească care include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), precum și toate adaosurile, sporurile, premiile și alte plăți de stimulare și compensare acordate salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă pentru munca prestată" și "drepturi salariale". În acest sens, urmează a se ține cont de prevederile art.54 din Legea nr.100/2017.</p>	<p><u>Se susține.</u></p> <p>Prevederea de la art.6 alin.(1) lit.a) urmează a fi expusă în următoarea redacție: „a) remunerarea muncii și plata altor drepturi salariale generate în temeiul relațiilor de muncă”</p>
	<p>Articolul 7. Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității</p> <p>(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) eliberează numerar spre</p>	<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>8. Articolul 7 va avea următorul cuprins:</p>	<p><u>Se susține.</u></p>

	<p>decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire în termene stabilite de conducătorii acestora, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare.</p> <p>(2) Numerarul neutilizat, eliberat spre decontare în condițiile alin. (1), trebuie să fie restituit în casieria entității în termen de 5 zile lucrătoare după expirarea termenului pentru care a fost eliberat.</p> <p>(3) Persoanele care au primit numerar spre decontare sunt obligate să prezinte în contabilitatea entității o dare de seamă, cu anexarea actelor confirmative, privind sumele utilizate.</p> <p>(4) Eliberarea de numerar spre decontare aceleiași persoane se efectuează numai cu condiția prezentării dării de seamă complete asupra sumelor eliberate anterior spre decontare.</p> <p>(5) Persoana responsabilă eliberează banii numai persoanei indicate în documentul primar de plată. Dacă banii se eliberează printr-o procură, întocmită în modul stabilit de lege, în textul dispoziției, după numele, prenumele/ denumirea și codul fiscal al primitorului, persoana responsabilă indică numele, prenumele și codul fiscal al persoanei care primește banii prin procură.</p>	<p>„Articolul 7. Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității</p> <p>(1) Pentru cheltuielile operaționale și de gospodărire, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) eliberează numerar spre decontare în termenele stabilite de conducătorii acestora, care însă nu vor depăși 30 de zile, cu excepția cheltuielilor pentru deplasările peste hotarele Republicii Moldova.</p> <p>(2) Persoana responsabilă eliberează numerarul numai persoanei indicate în documentul de plată. Dacă numerarul se eliberează printr-o procură întocmită în modul stabilit de lege, în textul documentului de plată, după numele, prenumele/ denumirea și codul fiscal al persoanei căreia i se eliberează numerarul, se indică numele, prenumele și codul fiscal al persoanei care primește numerarul prin procură.</p> <p>(3) Numerarul eliberat spre decontare în condițiile alin. (1) și neutilizat trebuie să fie restituit în casieria entității în termen de 5 zile lucrătoare după expirarea termenului pentru care a fost eliberat.</p> <p>(4) Conducătorul entității care a eliberat numerar în condițiile alin. (1) asigură respectarea, de către angajații săi, a prevederilor alin. (2).”</p> <p><i>Argumentare:</i> Termenul de 15 zile lucrătoare s-a substituit cu termenul de 30 zile (care se vor considera a fi calendaristice reieșind din prevederile legislației), pentru a acorda timp suficient persoanelor ce au primit bani pentru cheltuieli operaționale a întreprinderii, de returnare a sumelor</p>
--	--	--

		<p>rămase și neutilizate. În același timp se propune de completat alin.(1) cu o excepție de la acest termen în cazul deplasărilor peste hotarele țării, care ar putea fi de durată.</p> <p>Totodată, în vederea asigurării unei abordări unice de exprimare și de evitare a erorilor de interpretare la alin.(5) se propune de a opera cu termenul de „document de plată”.</p> <p>Alin.(3) se propune a fi exclus din conținutul articolului dat, cu includerea unui alineat nou (4), potrivit căreia conducătorul întreprinderii ce eliberează bani angajatului pentru cheltuieli operaționale urmează să se asigure că angajatul va restitui în casieria entității banii rămași și neutilizați. Prin această propunere se exclude povara de pe umerii angajatului, responsabil de fapt de respectarea prevederilor legislației fiind angajatorul, întrucât acesta asigură gestionarea numerarului în cadrul întreprinderii.</p>	
	<p>Articolul 8. Sancțiunile aplicabile</p> <p>(1) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-e), care efectuează/încasează plăți în numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat le aplică amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată/încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite.</p> <p>(2) Pentru nerestituirea numerarului în casieria entității care a</p>	<p><u>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>9. Articolul 8 va avea următorul cuprins: „Articolul 8. Sancțiunile aplicabile (1)În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)–e) efectuează plăți în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar ce depășește limita stabilită.</p>	<p><u>Se sustine.</u></p>

	<p>eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de la 10% până la 18% din suma nerestituită.</p> <p>(3) Pentru restituirea cu întârziere a numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de 0,1% din suma restituită cu întârziere pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat.</p> <p>(4) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. f), pentru efectuarea achitării în numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite.</p> <p>(5) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-e), care nu respectă prevederile art. 4 sau ale art. 6 alin. (2), Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 500 până la 5000 lei.</p>	<p>(2) În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-e) încasează plăți în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite la art. 5 alin. (1) lit. i) și alin. (2), Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma încasată în numerar ce depășește limita stabilită.</p> <p>(3) În cazul în care persoana nu restituie numerarul neutilizat în casieria entității care l-a eliberat, Serviciul Fiscal de Stat aplică entității care a eliberat numerarul o amendă în mărime de la 10% până la 18% din suma nerestituită.</p> <p>(4) În cazul în care persoana restituie cu întârziere numerarul neutilizat în casieria entității care l-a eliberat, Serviciul Fiscal de Stat aplică entității care a eliberat numerarul o amendă în mărime de 0,1% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat.</p> <p>(5) În cazul în care persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. f) efectuează achitări în numerar în sume ce depășesc limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat le aplică o amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar ce depășește limita stabilită.</p> <p><i>Argumentare:</i> Alin.(1) din conținutul articolului dat se propune a fi divizat în 2 alineate separate în vederea evitării interpretărilor eronate precum că la efectuarea unei plăți cu depășirea limitei prevăzute la art.5 alin.(1) va fi sancționată</p>
--	---	--

		<p>atât partea ce achită, cât și partea ce primește plata. Astfel, pentru claritate în alin.(1) s-a lăsat sancțiunea pentru efectuarea plăților peste limitele prevăzute de proiect, iar la alin.(2) s-a prevăzut sancțiunea pentru admiterea încasărilor de la persoane fizice peste limitele prevăzute la art.5 alin.(1) lit.i) și alin.(2).</p> <p>Totodată, la alin.(3) se propune a se specifica că în cazul încălcării prevăzute sancțiunea urmează a fi aplicată întreprinderii, și nu persoanei ce a eliberat numerar, pentru a evita interpretarea că angajatul contabilității ce a eliberat numerar ar putea fi sancționat.</p> <p>Alin.(5) se propune a fi exclus din articolul dat, având în vedere că articolul 4 ce prevedea obligația de stabilire a necesarului minim de numerar în cadrul entității a fost exclus din proiect.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art.9 alin.(1) s-a completat la final cu cuvintele „în cadrul controalelor fiscale”. Respectiv, procedurile de control ce derivă din prevederile prezentei legi se vor efectua conform cadrului normativ ce reglementează procedura controlului fiscal iar aspectele ce țin de contestarea deciziei organului de control se va efectua în modul prevăzut de Codul administrativ.</p>
	<p>Articolul 8. Sancțiunile aplicabile</p> <p>(1) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-e), care efectuează/încasează plăți în numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată/încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite.</p> <p>(2) Pentru nerestituirea numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de la 10% până la 18% din suma nerestituată.</p>	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</p> <p>Raportând prevederile art.8 care reglementează sancțiunea pentru neexecutarea prezentei legi și a art.9 care reglementează controlul respectării prevederilor prezentei legi, la dispozițiile finale și tranzitorii care abrogă art.293 din Codul contravențional nr.218/2008 și modifică art.402 alin.(1), constatăm existența unor lacune de drept.</p> <p>Astfel, constatăm lipsa în proiectul de lege a reglementărilor necesare și obligatorii privind procedura de adoptare a actelor administrative precum și drepturile</p>	

	<p>(3) Pentru restituirea cu întârziere a numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de 0,1% din suma restituită cu întârziere pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat.</p> <p>(4) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. f), pentru efectuarea achitării în numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 3% până la 10% din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite.</p> <p>(5) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-e), care nu respectă prevederile art. 4 sau ale art. 6 alin. (2), Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 500 până la 5000 lei.</p> <p>Articolul 9. Controlul respectării prevederilor prezentei legi</p> <p>(1) Controlul respectării prevederilor prezentei legi se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(2) Termenul de prescripție pentru verificarea corectitudinii respectării prevederilor prezentei legi este de cel mult 4 ani de la data efectuării încasării plății în numerar.</p> <p>(3) Persoanele sancționate în temeiul prezentei legi beneficiază de o reducere de 50% din suma amenzii dacă, în termen de 3 zile lucrătoare din momentul aducerii la cunoștință a deciziei asupra</p>	<p>subiecților acestora de a le contesta, precum și de a se adresa în instanța de judecată în modul stabilit.</p> <p>Potrivit numeroaselor constatări ale Curții Constituționale, adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin.(2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În Hotărârea nr.26/2010, Curtea a reținut că: "Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din <u>Constituție</u> [...]."</p> <p>Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.</p> <p>Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este</p>
--	---	--

	<p>cazului de încălcare fiscală, achită 50% din suma amenzii stabilită conform deciziei Serviciului Fiscal de Stat.</p>	<p>previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza <i>Aman v. Elveția</i>, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza <i>Silver și alții v. Regatul Unit</i>, hotărârea din 25 martie 1983, §80).</p> <p>În acest sens, în Hotărârea nr.26/2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.</p> <p>Art.20 din Codul administrativ nr.116/2018 stabilește că dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.</p> <p>Proiectul de lege nu reglementează în mod expres competența Serviciului Fiscal de Stat de adoptare a deciziilor, deși acest drept se deduce din reglementările art.9.</p>
--	---	---

		<p>Totodată, nu este stabilit dreptul subiecților controlului efectuat de Serviciul Fiscal de Stat de a contesta decizia în termenul și în temeiul stabilit de Codul fiscal sau de Codul administrativ, precum și procedura aplicabilă. În acest sens, urmează a se ține cont de diferențele și specificațiile prevăzute de Codul fiscal și Codul administrativ la examinarea contestațiilor, care nu oferă subiecților suficientă certitudine și accesibilitate în realizarea drepturilor sale de a corecta acțiunile sale, de a prezenta dovezi justificative, de a contesta actele administrative, precum și dreptul de acces la justiție.</p>	
	<p>Articolul 9. Controlul respectării prevederilor prezentei legi (1) Controlul respectării prevederilor prezentei legi se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p><u>DL Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</u></p> <p>10. La articolul 9: Denumirea articolul va avea următoarea redacție „Controlul și termenul de prescripție” alin.(1) se completează la final cu cuvintele „ în cadrul controalelor fiscale” <i>Argumentare:</i> Ținând cont de prevederile art.9 se consideră necesar a fi modificată denumirea articolului în „controlul și termenul de prescripție”. Art.9 alin.(1) s-a completat la final cu cuvintele „în cadrul controalelor fiscale”. Respectiv, procedurile de control ce derivă din prevederile prezentei legi se vor efectua conform cadrului normative ce reglementează procedura controlului fiscal, iar aspectele ce țin de contestarea deciziei organului de control se va efectua în modul prevăzut de Codul administrativ.</p>	<p><u>Se sustine.</u></p>

	<p>Articolul 10. Comisioane aplicate pentru efectuarea decontărilor prin transfer</p> <p>Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 5 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din suma tranzacționată prin transfer, inclusiv pentru extragerea de numerar.</p>	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</p> <p><i>La art.10</i> mărirea maximă a comisionului ce nu poate depăși 0,1%, urmează a fi coordonată cu cadrul normativ în vigoare în domeniul financiar și bancar pentru a se asigura respectarea principiilor oportunității, coerenței, consecutivității și echilibrului între reglementările concurente, stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017.</p> <p>Norma juridică în redacția propusă este restrictivă și are caracter imperativ. Aceasta nu prevede o derogare expresă de la cadrul normativ în vigoare ce conține reglementări concurente, prin urmare, este în contradicție cu reglementările legislației în domeniul bancar, și riscă a fi supusă controlului de constituționalitate.</p> <p>Totodată, norma respectivă este lipsită de reglementări necesare asigurării aplicabilității, pornind de la determinarea autorității abilitate cu dreptul de control și a procedurii de efectuare a controlului, finisând cu lipsa unei sancțiuni în caz de nerespectare, însoțită de reglementări clare privind dreptul de contestare.</p>	<p>Se sustine parțial.</p> <p>Limita impusă pentru extragerile de numerar a fost precizată în felul următor:</p> <p>„Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată pentru retragerea de numerar la ghișeu aferent operațiunilor prevăzute la art.5 alin.(4) nu pot depăși 0,1% din suma transferată. Limitarea comisionului conform prezentului articol se realizează în cazul prezentării documentelor ce atestă că mijloacele bănești provin din operațiunile prevăzute la art.5 alin.(4).”</p> <p>Respectiv prin reformularea normei date s-a asigurat corelarea prevederilor proiectului dat cu cadrul normativ în vigoare, precum și s-a limitat sfera de aplicare a restricției impuse (doar la extragerile de numerar de pe urma vânzărilor de imobile/mijloace de transport).</p> <p>Restricția dată se consideră necesară în vederea neadmiterii presiunilor financiare asupra populației sub formă de comisioane la extragerea mijloacelor financiare obținute de pe</p>
--	--	---	---

		urma vânzării bunului propriu.	
	<p>Articolul 10. Comisioane aplicate pentru efectuarea decontărilor prin transfer</p> <p>Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 5 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din suma tranzacționată prin transfer, inclusiv pentru extragerea de numerar.</p>	<p>DI Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024)</p> <p>11. Articolul 10 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 10. Comisioanele aplicate pentru efectuarea decontărilor prin transfer Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată pentru retragerea de numerar la ghișeu, aferent operațiunilor prevăzute la art. 5 alin. (4), nu pot depăși 0,1% din suma transferată. Limitarea comisionului conform prezentului articol se face în cazul prezentării documentelor ce atestă că mijloacele bănești provin din operațiunile prevăzute la art. 5 alin. (4).”</p> <p>Argumentare: Ca urmare a audierilor publice organizate de Comisie pe marginea proiectului de lege cu reprezentanții instituțiilor financiare, precum și cu mediul de afaceri și subiecții care cad sub incidența acestui proiect de lege, plafonul de comision de 0.1% se va stabili la retragerea sumei de bani utilizată în tranzacțiile care țin de imobiliare și autovehicule, iar consumatorul va trebui să prezinte o dovadă (ex. contract de vânzare-cumpărare, pentru a beneficiar de plafonul redus). De asemenea, s-a omis plafonul de 0.1% la transferuri bancare pentru că de facto, acest comision nu depășește 20-30 lei (în cazul transferurilor IBAN) în interiorul țării - deci o sumă și mai mică decât un cost de 0.1% dintr-o tranzacție.</p>	<p><u>Se susține.</u></p>

	<p>Articolul 10. Comisioane aplicate pentru efectuarea decontărilor prin transfer</p> <p>Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 5 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din suma tranzacționată prin transfer, inclusiv pentru extragerea de numerar.</p>	<p>Dl Vadim FOTESCU, deputat în Parlament (VF nr.21/02-1 din 21.02.2024)</p> <p>La Articolul X: Textul "0,1%" se substituie cu textul "0,01%".</p>	<p><u>Nu se sustine.</u></p> <p>Comisionul de 0,1% urmează a se aplica retragerilor de numerar la ghișeu ca rezultat al vânzării și primirii prin transfer a plății pentru bunul imobil/mijlocul de transport vândut. Comisionul dat de 0,1% este unul cu mult mai mic decât cel aplicabil de către bănci la momentul actual.</p>
<p>Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi să efectueze în raport cu întreprinderi plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei lunar;</p> <p>să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate;</p> <p>Articolul 10. Reglementarea activității de antreprenoriat</p> <p>5. Față de întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, care efectuează plăți în numerar, inclusiv prin intermediul</p>	<p>Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:</p> <p>a) Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) la articolul 6, subalineatele al optulea și al nouălea se exclude.</p> <p>2) la articolul 10, punctul 5 se abrogă.</p> <p>b) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republishat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art. 78-84, nr. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) articolul 293 se abrogă;</p>	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-07 nr.658 din 13.12.2023)</p> <p>La art.11, dispoziții finale și tranzitorii constatăm lipsa unor reglementări privind situațiile în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii.</p> <p>În special, urmează a se examina modul de executare a clauzelor contractuale în cazul în care acestea stabilesc alte cote procentuale și ținând cont de prevederile art.7 din Codul civil nr.1107/2002.</p> <p>La art.11 alin.(2), care conține norme de modificare a 2 acte normative, atenționăm că, structura proiectului de lege nu corespunde întocmai cu normele de reglementare ale Legii nr.100/2017. În acest sens, urmează a se ține cont de uzanțele tehnico-juridice și redacționale aplicabile cazului dat.</p> <p>La alin.(3) norma juridică nu asigură pe deplin informarea și respectarea principiului previzibilității și accesibilității</p>	<p><u>Se sustine.</u></p> <p>Dispozițiile finale și tranzitorii s-au completat cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>„(4) Prevederile prezentei legi nu se aplică contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și/sau a mijloacelor de transport deja încheiate la data intrării în vigoare a acesteia.”</p> <p><u>Se sustine.</u></p>
		<p><u>Se sustine.</u></p> <p>Proiectul de lege a fost completat cu următoarele prevederi:</p>	

<p>terminalului de plată în numerar (terminalului cash-in), în sumă ce depășește cumulativ plafonul lunar de 100 000 de lei, în baza obligațiilor lor financiare, încalcând modul stabilit de decontare prin virament, se aplică sancțiuni conform legislației.</p> <p>Sancțiunile menționate nu se aplică la efectuarea decontărilor cu cetățenii, agenții economici care achiziționează produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal de la persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, cu titularii patentelor de întreprinzător și cu bugetul public național, la efectuarea decontărilor de către persoanele indicate cu bugetul public național, cu întreprinderile și organizațiile, precum și la efectuarea decontărilor e către organizațiile de creditare nebankară și/sau de către întreprinderile și organizațiile ale căror drepturi la acest capitol se reglementează în Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară, în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, cu</p>	<p>2) la articolul 402 alineatul (1) propoziția a doua, textul „293,” se exclude.</p> <p>(3) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Limitele valorice prevăzute la art.5 alin.(3) se modifică după cum urmează:</p> <p>a) începând cu 1 ianuarie 2026 – 75 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat și 25 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul mijlocului de transport procurat;</p> <p>b) începând cu 1 ianuarie 2027 -- 50 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat.</p>	<p>actului normativ, stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017. Potrivit alin.(7) al art.47 din Regulamentul Parlamentului, dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor.</p>	<p>„(2) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul:</p> <p>a) va prezenta Parlamentului propuneri vizând aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi;</p> <p>b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(3) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu Banca Națională a Moldovei vor elabora și aproba actele necesare pentru aplicarea prezentei legi.”</p>
---	--	--	--

<p>excepția cazurilor efectuării decontărilor prin intermediari. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008</p> <p>Articolul 293. Încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar</p> <p>(1) Încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar prevăzute de Banca Națională a Moldovei sau efectuarea ilegală a plăților în numerar și prin virament prin intermediari</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>(2) Încasarea plăților în numerar de la cetățeni în suma ce depășește 100000 de lei per tranzacție sau fracționarea plăților cu scopul eludării limitei stabilite prin Legea</p>	
--	--

<p>nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	<p>Articolul 402. Autorități administrative din subordinea Ministerului Finanțelor</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art.263, 263², 265, art.266 alin.(6), art.272, art.272¹ alin. (1), (2), (4)–(6) și (12), art.274 alin.(1), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹ alin.(1), (2) și (4), art.282, art.288, 289, 290, 290¹, 291, 293¹, 293² alin.(1), (2) și (3), art.295¹, 297, 297¹, 298, 299, 301¹, 311, 327¹ se examinează conform competenței, de către Agenția Achiziții Publice, autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat. Contravențiile prevăzute la 295 alin.(1)–(6), și (9), 349 alin.(1) se examinează de către autoritatea administrativă de inspectare</p>

financiară sau, după caz, de Serviciul Fiscal de Stat, în funcție de organul care le-a constatat.	<p>Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:</p> <p>a) Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) la articolul 6, subalineatele al optulea și al nouălea se exclude.</p> <p>2) la articolul 10, punctul 5 se abrogă.</p> <p>b) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art. 78-84, nr. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) articolul 293 se abrogă;</p> <p>2) la articolul 402 alineatul (1) propoziția a doua, textul „293” se exclude.</p> <p>(3) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p><u>DL Radu MARIAN, deputat în Parlament (RM nr.04/03-15 din 27.02.2024</u></p> <p>12. Articolul 11 va avea următorul cuprins: „Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025.</p> <p>(2) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul:</p> <p>a) va prezenta Parlamentului propuneri vizând aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi;</p> <p>b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(3) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Serviciul Prevenirea și Combaterăa Spălării Banilor în comun cu Banca Națională a Moldovei vor elabora și aproba actele necesare pentru aplicarea prezentei legi.</p> <p>(4) Limitele valorice prevăzute la art. 5 alin. (3) se modifică după cum urmează:</p> <p>a) începând cu 1 ianuarie 2026 – 75 de salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat și 25 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul mijlocului de transport procurat;</p> <p>b) începând cu 1 ianuarie 2027 – 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate – în cazul bunului imobil procurat.</p>	<u>Se sustine.</u>
---	--	--	---------------------------

	<p>(4) Limitele valorice prevăzute la art.5 alin.(3) se modifică după cum urmează:</p> <p>a) începând cu 1 ianuarie 2026 – 75 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat și 25 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul mijlocului de transport procurat;</p> <p>b) începând cu 1 ianuarie 2027 – 50 salarii medii lunare pe economie prognozate în cazul bunului imobil procurat.</p>	<p>(5) Prevederile prezentei legi nu se aplică contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și/sau a mijloacelor de transport deja încheiate la data intrării în vigoare a acesteia.</p> <p>(6) Dispozițiile art. 5 alin. (5)–(7) se abrogă din data de 1 ianuarie 2028.</p> <p><i>Argumentare:</i> Ținând cont de natura tranzacțiilor cu bunuri imobile și mijloace de transport, peste 90% au loc prin numerar (chiar dacă plățile fără numerar sunt mult mai frecvente în cazul tranzacțiilor) această lege va declanșa o schimbare fundamentală a comportamentului populației și, prin urmare, propun să intre în vigoare la 1 ianuarie 2025. Această propunere va oferi Parlamentului, Guvernului, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Băncii Naționale a Moldovei mai mult timp pentru pregătirea, explicarea și justificarea noilor reguli către Guvernul populației. Respectiv și persoanele fizice vor avea posibilitate de a se adapta noilor reglementări.</p> <p>Totodată, până la intrarea în vigoare a legii, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri vizând aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi și va aduce actele sale normative în concordanță cu legea iar Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu Banca Națională a Moldovei vor elabora și aproba actele necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.</p> <p>De asemenea, este de menționat faptul că la art.11, dispoziții finale și tranzitorii se</p>
--	--	--

		<p>constată lipsa unor reglementări privind situațiile în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii, în special modul de executare a clauzelor contractuale, respectiv în scop de precizie a circumstanțelor raporturilor juridice, se propune completarea proiectului cu prevederea „Prevederile prezentei legi nu se aplică contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și/sau a mijloacelor de transport deja încheiate la data intrării în vigoare a acesteia.”</p> <p>13. Proiectul de lege se va completa cu articolul 12 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 12. Modificarea unor acte normative</p> <p>La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se modifică după cum urmează:</p> <p>I. Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 6, subalineatele al optulea, al nouălea și al zecelea se abrogă.</p> <p>2. La articolul 10, punctul 5 se abrogă.</p> <p>II. La articolul 133 din Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu punctul 202) cu următorul cuprins:</p> <p>„20²) efectuează controlul asupra respectării legislației privind efectuarea decontărilor în numerar.”</p>
--	--	---

		<p>III. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art. 78-84, nr. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 293 se abrogă.</p> <p>2. La articolul 402 alineatul (1) enunțul al doilea, textul „293,” se exclude.”</p> <p><i>Argumentare:</i> Modificările propuse sunt de ordin tehnoredacțional iar completarea art.133 din Codul fiscal are drept scop ajustarea proiectului de lege la obiecția Direcției juridice cu referire la complementarea atribuțiilor SFS cu atribuția ce se referă la efectuarea controlului asupra respectării legislației privind efectuarea decontărilor în numerar.</p>	
	<p>Articolul 11. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:</p> <p>a) Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) la articolul 6, subalineatele al optulea și al nouălea se exclude.</p>	<p>Având în vedere lipsa de disponibilitate a instituțiilor financiare de a se conforma prezentului proiect de lege, exprimată în repetate rânduri în spațiul public de către reprezentanții instituțiilor bancare și ai altor structuri financiare, lipsa de soluții tehnice din partea instituțiilor financiare și a</p>	<p><u>Se sustine.</u></p>
		<p><u>DL Vadim FOTESCU, deputat în Parlament (VF nr.21/02-1 din 21.02.2024)</u></p> <p>La Articolul XI:</p> <p>1. Alineatul (1) se modifică în următoare redacție: ”Prezenta lege intră în vigoare din 01 ianuarie 2025.”</p> <p>2. Alineatul (2) lit. a) pct. 1) textul ” subalineatele al optulea și al nouălea” se substituie cu textul ”subalineatele al optulea, al nouălea și al zecelea”.</p> <p><i>Notă de argumentare:</i></p>	

		<p>autorității de supraveghere a Serviciului Fiscal de Stat, amânarea cu trei luni a intrării în vigoare a legii de la data publicării în Monitorul Oficial, este irațională din partea autorilor proiectului de lege. O astfel de tranziție bruscă, care limitează persoanele fizice în posibilitatea de a plăti în numerar, nu va duce la deschiderea imediată a conturilor bancare și la efectuarea tranzacțiilor doar prin transferuri, ci dimpotrivă, în cazul unor astfel de restricții semnificative, contribuabilii vor evita respectarea acestei legi, prin subevaluarea fictivă a valorii tranzacțiilor. Din circumstanțele sus menționate există nevoie de o perioadă mai îndelungată pentru intrarea în vigoare a legii, care va permite atât instituțiilor financiare să se pregătească din punct de vedere tehnic pentru volumul sporit de activitate, Serviciului Fiscal de Stat să pregătească baza tehnică de control, cât și contribuabililor să se adapteze la transferul activității economice la regimul de plată fără numerar.</p>
--	--	--

Radu MARIAN
Președintele Comisiei

